

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 23-24 kwietnia 2012 r. na kierunku *logistyka* prowadzonym na poziomie studiów I i II stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
- prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA
- mgr Łukasz Łukomski – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Andrzej Burgs – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku z własnej inicjatywy zgodnie z przyjętym planem i harmonogramem przeprowadzania ocen.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, analizy wylosowanych prac dyplomowych i etapowych, hospitacji zajęć dydaktycznych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1.1

Misja Politechniki Częstochowskiej jest sformułowana na tyle ogólnie, że jest otwarta na szerokie kształcenie zarówno w dziedzinie nauk technicznych jak i innych w tym nauk ekonomicznych. Misja akcentuje tradycję akademicką i kształcenie w duchu prawdy oraz szacunku do wiedzy co można uznać za zorientowanie na jakość kształcenia. W strategii rozwoju uczelni przyjętej przez Senat uchwałą nr 330/2011/2012 z dnia 22 lutego 2012 roku problem jakości kształcenia ma znaczenie strategiczne. Wśród pięciu priorytetów podkreśla się nieustanną poprawę jakości kształcenia oraz podnoszenie atrakcyjności oferty edukacyjnej. Strategia Wydziału Zarządzania wpisuje się w strategię uczelni określając swoje zadania strategiczne zgodnie z priorytetami rozwoju wyznaczonymi przez strategię uczelni.

Rada Wydziału przyjęła Strategię rozwoju na posiedzeniu w dniu 27 marca 2012 roku. Jeden z priorytetów *Procesy edukacyjne* jako cel strategiczny wyznacza podnoszenie jakości kształcenia poprzez wzrost kwalifikacji dydaktycznych pracowników Wydziału, rozbudowę infrastruktury i wyposażenia dydaktycznego, doskonalenie procesów nauczania oraz procedur umożliwiających osiągnięcie efektów kształcenia. Generalnie cała strategia Wydziału i wszystkie priorytety zawierają zadania, które wiążą się z doskonaleniem oferty edukacyjnej, podnoszeniem jakości, jak np. rozwój badań naukowych, współpraca ze środowiskiem lokalnym i regionalnym. Zatem kierunek *logistyka* znajduje swoje miejsce w priorytetach rozwojowych Wydziału. Kierunek *logistyka* został powołany na Wydziale Zarządzania Uchwałą Nr 171/2007 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 27 czerwca 2007 roku. Studia I stopnia uruchomiono w roku akademickim 2008/2009 w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, zaś studia II stopnia uruchomiono od roku akademickiego 2011/2012 na mocy Uchwały Nr 145/2009/2010 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 30 listopada 2009 roku.

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* nawiązuje do misji Politechniki Częstochowskiej oraz Wydziału Zarządzania przede wszystkim z uwagi na związek z potrzebami rynku pracy. Kierunek ten jest efektem tworzenia nowych zasobów wiedzy i przekazywania jej w celu kształcenia/edukacji studentów w duchu prawdy i otwartości na nowe idee w oparciu o bogate tradycje akademickie. Kierunek wpisuje się w misję poprzez rozszerzone badania naukowe w obszarze logistyki, będące podstawą do przygotowania i rozwijania programu kształcenia. Kierunek jest również odpowiedzią na potrzebę rozpowszechniania wśród pracowników i studentów postaw przedsiębiorczości, umiejętności samokształcenia, wszechstronności i otwartości na nowe idee i wyzwania współczesnej gospodarki konkurencyjnej. Kierunek *logistyka* wpisuje się również w działania uczelni oraz Wydziału służące uatrakcyjnieniu oferty dydaktycznej i nieustannej poprawie jakości procesu kształcenia a przede wszystkim jest odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne i oczekiwania środowiska gospodarczego. Zalecany w strategii Politechniki Częstochowskiej stały monitoring lokalnego, krajowego oraz międzynarodowego rynku edukacyjnego, pomaga zidentyfikować potrzeby rynku w obszarze oczekiwanych kwalifikacji absolwentów. Kierunek *logistyka* powołany został na podstawie badania zapotrzebowania rynku województwa śląskiego na specjalistów, w tym w zakresie logistyki, wykonanego w ramach projektu pt. Inżynier Przyszłości – badania i analizy kierunków rozwoju kadr inżynierskich w perspektywie zmian w strukturze gospodarki województwa śląskiego, finansowanego ze środków Unii Europejskiej. W chwili obecnej Politechnika Częstochowska jest niekwestionowanym liderem w kształceniu kadry logistycznej w regionie.

Wyróżnikiem ocenianego kierunku studiów jest silne wsparcie ze strony interesariuszy zewnętrznych to jest pracodawców regionalnego rynku pracy oraz posiadanie przejrzystych procedur, pozwalających studentowi na ocenę skutków własnych wyborów i decyzji a pracownikom na doskonalenie jakości kształcenia w długiej perspektywie.

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* obejmuje studia pierwszego stopnia (studia licencjackie) i drugiego stopnia (studia magisterskie). Na studiach licencjackich (pierwszego stopnia) na kierunku *logistyka* kształcą się studenci w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na następujących specjalnościach: Systemy logistyczne, Zarządzanie transportem, Inżynieria procesów logistycznych. Oceniając elastyczność kształcenia na studiach licencjackich można wskazać, iż na obecnym – początkowym – etapie rozwoju kierunku wskazane specjalności dają możliwość elastycznego kształcenia dzięki przedmiotom kierunkowym i specjalnościowym. Wprowadzenie wykładów do wyboru uczyniłoby tę ofertę bardziej elastyczną. Specjalności zostały zaprojektowane w sposób innowacyjny oraz odpowiadający zapotrzebowaniu na kadrę w regionie. Można by sugerować dodanie

przedmiotu technicznego związanego z inżynierią wytwarzania czy też inżynieria procesu produkcyjnego, co dawałoby absolwentowi kompetencje w zakresie procesów, z którym będzie stykał się w przyszłej pracy. Takie sugestie formułowali również na spotkaniu z pracodawcami przedstawiciele znaczących przedsiębiorstw regionu Częstochowy.

Na studiach magisterskich (drugiego stopnia) na kierunku *logistyka* kształcą się studentów w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na specjalnościach: Zarządzanie logistyczne w handlu i dystrybucji, Zarządzanie łańcuchami dostaw oraz Zarządzanie informacją logistyczną.

Oceniając ofertę na studiach magisterskich na kierunku *logistyka* należy zwrócić uwagę na znaczne zróżnicowane proponowanych treści kształcenia zarówno pomiędzy specjalnościami jak i przedmiotami specjalnościowymi i wybieralnymi. W programie studiów zwrócono szczególną uwagę na przedmioty dające gruntowną wiedzę w zakresie procesów logistycznych oraz systemów kształtowania i kontroli procesów fizycznego przepływu towarów wraz z towarzyszącymi im informacjami, zasad zarządzania logistycznego w podmiotach gospodarczych zarówno od strony teorii zarządzania systemami, jak również praktyki gospodarczej, przedmiotów wspierających działania logistyczne na skalę krajową i zagraniczną w tym marketingu, ubezpieczeń czy rozliczeń międzynarodowych przedsiębiorstw. Można wyrazić przekonanie, że absolwent studiów II stopnia będzie dobrze wyposażony zarówno w wiedzę merytoryczną związaną z kanonem kierunku *logistyka* jak i w kompetencje zarządcze.

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej jest bardzo zaawansowany w przyjmowaniu koncepcji kształcenia zdefiniowanej przez Krajowe Ramy Kwalifikacji. Określone zostały efekty kształcenia na kierunku *logistyka* w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Tym samym zdefiniowana została sylwetka absolwenta kierunku, która wpisuje się profil ogólnie akademicki w obszarze nauk społecznych. Z uwagi na zaplecze techniczne Uczelni można rozważyć wprowadzenie kilku efektów z zakresu nauk technicznych, na co zwracali na spotkaniu z zespołem oceniającym uwagę interesariusze zewnętrzni.

1.2).

W przygotowaniu koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* brali udział następujący interesariusze wewnętrzni: studenci, kadra naukowa, Biuro Karier Politechniki Częstochowskiej i zewnętrzni: Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, podmioty przyjmujące studentów Wydziału Zarządzania na praktyki, podmioty tworzone przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz podmioty współpracujące z Wydziałem Zarządzania, które wspomagają Wydział Zarządzania w monitorowaniu rynku pracy, analizowaniu bieżących wymagań ilościowych i jakościowych określanych wobec absolwentów wydziału i kierunku. Ponadto, w ramach projektu „Plan Rozwoju Politechniki Częstochowskiej” współfinansowanego z funduszy Unii Europejskiej, przeprowadzono badanie dotyczące określenia oczekiwań i wymagań pracodawców wobec pracowników działów logistyki. Grupa docelowa obejmowała 500 osób zajmujących stanowiska realizujące zadania logistyczne w przedsiębiorstwach. Analizy dotyczyły charakterystyki procesów logistycznych w badanych przedsiębiorstwach oraz pracowników podejmujących pracę w obszarze realizacji czynności logistycznych. Wyniki badań posłużyły do weryfikacji treści kształcenia. Wpływ interesariuszy zewnętrznych na program II stopnia kierunku *Logistyka*, jest widoczny w opracowaniu pt. Oczekiwania pracodawców wobec pracowników działów logistyki wydanym w 2009 r ze środków wspomnianego już Projektu POKL. Zwracali oni uwagę m.in. na takie umiejętności jak: umiejętność zarządzania magazynem, zarządzania zapasami, obsługę wysyłek i przyjęć, planowanie produkcji, logistykę wewnętrzną, innowacyjność projektów biznesowych, zarządzanie cyklem życia produktu. Jako szczególne

umiejętności wskazywano: informatykę i obsługę aplikacji komputerowych, marketing, zarządzanie zasobami ludzkimi i znajomość języków obcych.

Interesariusze zewnętrzni kierunku *logistyka* (pracodawcy) wywodzą się na ogół spośród absolwentów Politechniki Częstochowskiej. Są oni skupieni w Stowarzyszeniu Wychowanków Politechniki Częstochowskiej. Pracodawcy podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, zwracali uwagę na potrzebę kształcenia w zakresie inżynierii materiałowej oraz inżynierii procesów wytwórczych. Podkreślili obopólne korzyści ze współpracy Uczelni z biznesem. Pracodawcy biorą udział w szkoleniach dla studentów, podkreślają wysoką rolę umiejętności i kompetencji społecznych w kształceniu absolwentów i wiedzę praktyczną zdobywaną nawet w postaci wizyt instruktażowych w przedsiębiorstwach. Mimo nie zawsze sformalizowanej współpracy, widzą oni rosnącą rolę doradcą biznesu w kształtowaniu programów studiów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku logistyka nawiązuje do misji uczelni i w pełni odpowiada celom strategicznym Wydziału a w szczególności odpowiada na oczekiwania rynku pracy i wpisuje się w działania prowadzące do budowania atrakcyjnej oferty edukacyjnej. Elastyczność i innowacyjność koncepcji kształcenia widoczna jest zarówno na poziomie I jak i II stopnia kierunku Logistyka. Liczba i charakter prowadzonych specjalności odpowiada wyzwaniom współczesnego rynku pracy. Oferta studiów II stopnia jest bardziej zróżnicowana niż oferta studiów I stopnia, dzięki większej liczbie przedmiotów specjalnościowych oraz przedmiotom do wyboru.

1.2) W przygotowaniu koncepcji kształcenia na kierunku Logistyka brali udział interesariusze wewnętrzni: studenci, kadra naukowa, Biuro Karier Politechniki Częstochowskiej oraz zewnętrzni: Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, podmioty przyjmujące studentów Wydziału Zarządzania na praktyki, podmioty tworzone przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz inne podmioty współpracujące z Wydziałem Zarządzania.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

W roku akademickim 2011/12 studia na kierunku *logistyka* są realizowane na podstawie standardów kształcenia określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2006 roku. Opis sylwetki absolwenta uwzględniający zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zarówno na studiach I jak II stopnia jest w pełni zgodny ze standardami kształcenia. Sylwetki określone dla poszczególnych specjalności, to jest: Systemy logistyczne, Zarządzanie transportem, Inżynieria procesów logistycznych, tworzą spójny opis z sylwetką absolwenta kierunku poprzez odpowiednie uszczegółowienie i profilowanie efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności. Efekty kształcenia określone w sylabusach dla poszczególnych przedmiotów ujętych w programie kształcenia kierunku *logistyka* są zgodne z efektami kształcenia określonymi w standardach kształcenia. Są też sylabusy, w których efekty kształcenia danego przedmiotu rozwijają efekty kształcenia ujęte w standardach. Wszystkie określone szczegółowe efekty kształcenia odpowiadają podstawowemu dorobkowi nauk z których się wywodzą. Zatem

koncepcja kształcenia jest spójna z uwagi na zgodność określonych na poziomie kierunku efektów kształcenia ze standardami kształcenia, a także wewnętrzną zgodność między efektami specyficznymi ujętymi na poziomie specjalności i na poziomie efektów szczegółowych określonych dla przedmiotów. Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej jest w znacznym stopniu zaawansowany w opracowaniu systemu kształcenia na wszystkich kierunkach według wytycznych Krajowych Ram Kwalifikacji. Dotyczy to także kierunku *logistyka*. W ramach prac w zakresie opracowania programów kształcenia zgodnych z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji przygotowano dokumentację zgodną z wymaganiami zawartymi w treści *Rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* oraz *Rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego*. Przygotowana dokumentacja jest wynikiem wdrażania zasad kształcenia opartych na efektach kształcenia. Programowi kształcenia na kierunku *Logistyka* przypisano profil ogólnoakademicki. Przyporządkowano kierunek *Logistyka* do jednego obszaru kształcenia tj. obszaru nauk społecznych, a opracowane efekty kształcenia odpowiadają efektom kształcenia określonym dla tego obszaru. Efekty kształcenia są spójne i zostały opisane kategoriami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i są takie same dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Określono sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studenta w kontekście przedmiotu poprzez sprawdzenie wyników pracy studenta i określenie czy zostały osiągnięte zakładane efekty kształcenia. Zarówno opis efektów kształcenia dla programu kształcenia w cyklu rozpoczynającym się w roku akademickim 2011/2012 jak i przygotowany do wdrożenia system efektów kształcenia na kierunku *logistyka* oraz jego poszczególnych specjalnościach należy ocenić pozytywnie. Można jedynie sformułować uwagę, że porównując efekty ogólne na I i II stopniu kierunku *logistyka* wydaje się, że w zbyt małym stopniu podkreślono kwestię zaawansowania poziomu wiedzy i umiejętności zdobywanych na II stopniu w porównaniu z I stopniem studiów. Zespół Oceniający uważa iż warto podjąć jeszcze modyfikacje w tym zakresie.

Struktura programu kształcenia zawierająca przedmioty podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe stanowi spójny i przejrzysty system dobrze budujący sylwetkę absolwenta kierunku *logistyka* co pozwala uznać iż osiągnięcie ogólnych i specyficznych efektów kształcenia jest w pełni możliwe. Realizowana obecnie koncepcja kształcenia oparta na standardach kształcenia daje możliwość osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na kierunku *Logistyka* zarówno na studiach I jak i II stopnia.. Określone w sylabusach cele kształcenia oraz efekty szczegółowe wyrażnie są podporządkowane celom i efektom kształcenia opisanym w sylwetkach absolwenta kierunku i specjalności. Studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych I stopnia na kierunku *logistyka* realizują 4-tygodniowe praktyki zawodowe. W trakcie odbywania praktyk zawodowych, studenci zapoznają się z działalnością przedsiębiorstw: trybem pracy, obowiązkami pracowników różnych działów, procesami logistycznymi i organizacją działań w przedsiębiorstwie. Praktyki na kierunku *Logistyka* stanowią integralną część programu studiów i realizują efekty kształcenia w szczególności te które zostały określone dla umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty kształcenia dotyczące opisu sylwetki absolwenta kierunku *logistyka*, jak i wszystkich prowadzonych specjalności, dostępne są na stronie www.wyz.zim.pcz.czest.pl/menu-57,logistyka. Wydział Zarządzania wprowadził też nowe sylabusy przedmiotów, operujące językiem efektów kształcenia. Są one dostępne na stronie [www](http://www.wyz.zim.pcz.czest.pl) oraz każdy prowadzący omawia szczegółowo każdy cel i efekt kształcenia założony w programie danego przedmiotu, podczas pierwszych zajęć. Studenci jeszcze nie całkowicie potrafią poruszać się w nowych

opisach przedmiotów, jednakże Uczelnia i Samorząd podejmują szereg działań informacyjnych (informacje na stronie, wyjazdy szkoleniowo – integracyjne), które mają na celu zwiększenie świadomości studentów w sprawach dydaktycznych.

2.2).

Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i przejrzysty. Ponadto dostosowane zostały do możliwości przeciętnego studenta. W opisach przedmiotów zawarto dokładne informacje na temat wymogów umożliwiających zaliczenie przedmiotu na konkretną ocenę od niedostatecznej do bardzo dobrej.

Studenci biorą udział w ewaluacji efektów kształcenia za pomocą co semestralnych ankiet dydaktycznych oraz współpracy zespołu dziekańskiego z Wydziałową Radą Samorządu. Wyniki i wnioski z przeprowadzonej ankietyzacji oraz hospitacji referuje na Radzie Wydziału prodziekan. Są one wówczas szeroko omawiane, w wyniku czego podejmowane są decyzje odnośnie wprowadzenia zmian w nauczaniu i formułowane zalecenia dla poszczególnych nauczycieli akademickich dotyczące konkretnych zajęć.

2.3).

Weryfikacja efektów kształcenia obejmuje w aktualnie realizowanym programie kształcenia dwa deskryptory, to jest zakres wiedzy oraz umiejętności. System weryfikacji obejmuje na ogół egzaminy, zaliczenia, sprawdziany, kolokwia, ocenę aktywności studenta na zajęciach a także projekty i prace laboratoryjne z kilku specyficznych dla kierunku *logistyka* przedmiotów. Weryfikacja efektów kształcenia prowadzona jest na wszystkich etapach kształcenia: semestrach oraz w etapie procesu dyplomowania. Na ogół weryfikacja odbywa się za pomocą prac pisemnych (które mają formę testu, pytań problemowych, zadań) bez określenia jakich elementów wiedzy lub umiejętności dotyczy konkretna forma. Ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia nie może pominąć opinii przedstawicieli pracodawców. Podczas spotkania zespołu oceniającego z pracodawcami, stwierdzili oni, iż studenci po kierunku *logistyka* przychodzący do nich do pracy lub na praktyki posiadają słabe wykształcenie w zakresie materiałoznawstwa. Sami studenci również tak uważają, czego wyraz dają w ankietach semestralnych. Władze dziekańskie są świadome problemu, usiłowano go rozwiązać poprzez większy nacisk na zajęcia praktyczne i prowadzone w warunkach rzeczywistych. Nie sposób jeszcze ocenić rezultatów tych działań, ze względu na zbyt mały okres czasu od ich wprowadzenia.

Zgodnie z § 7 Regulaminu Studiów szczegółowy wykaz zajęć dydaktycznych, obowiązkowych w danym roku zaliczeń, egzaminów i praktyk, punktów ECTS oraz innych obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów i programu nauczania ustala Dziekan po zasięgnięciu opinii właściwych organów samorządu studenckiego i podaje do wiadomości studentom przez rozpoczęciem semestru.

Na pierwszych zajęciach dydaktycznych, prowadzący przedmiot zaznajamia studentów ze wszystkimi zasadami zaliczenia przedmiotu – formami egzaminów, zaliczeń oraz kolokwii, a także obowiązującą literaturą.

Zgodnie z § 16 Regulaminu Studiów okresem zaliczeniowym jest semestr studiów. Przez zaliczenie semestru rozumie się wypełnienie przez studenta wszystkich obowiązków przewidzianych planem studiów i programem nauczania dla tego semestru (uzyskanie zaliczeń, zaliczenie na ocenę praktyk oraz innych zajęć praktycznych, wykonanie i złożenie pracy dyplomowej).

Studenta obowiązuje obecność i aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych planem studiów i programem nauczania. Obecność studenta jest kontrolowana na wszystkich rodzajach zajęć z wyłączeniem wykładów. Obecność studenta może być kontrolowana na wykładach. Decyzję w tej sprawie podejmuje prowadzący przedmiot.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczeń z zajęć wchodzących w skład danego przedmiotu i równolegle prowadzonych. Terminy egzaminów przewidzianych planem studiów i programem nauczania ustala dziekan w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego i podaje do wiadomości studentów nie później niż miesiąc przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Na Wydziale Zarządzania funkcjonuje Karta ewidencji prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, przejściowych i projektów, która zawiera opis składający się z następujących informacji: imię i nazwisko studenta, rodzaj i kierunek studiów, rok, semestr, nazwa przedmiotu, rodzaj pracy, data jej sporządzenia.

Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora. Promotorem pracy magisterskiej powinien być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Promotorem inżynierskiej lub licencjackiej pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Jeżeli promotorem pracy magisterskiej jest nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora, to recenzentem tej pracy winien być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony nie później niż dwa semestry przed planowanym terminem zakończenia studiów. Temat pracy dyplomowej zatwierdza Rada Wydziału. Student, kierując się swoimi zainteresowaniami naukowymi i zawodowymi, może zgłosić własny temat pracy dyplomowej. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent. Ocenę pracy dyplomowej stanowi średnia arytmetyczna ocen promotora i recenzenta pracy. Student zobowiązany jest do złożenia pracy dyplomowej nie później niż do ostatniego dnia zajęć dydaktycznych w ostatnim semestrze studiów.

Decyzję o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego podejmuje dziekan. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest wypełnienie przez studenta obowiązków wynikających z planu studiów i programu nauczania, uzyskanie przez studenta pozytywnej oceny z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 2 miesięcy od daty złożenia pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy magisterski, lub licencjacki odbywa się przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez dziekana, w skład której wchodzi co najmniej: dziekan, prodziekan lub wyznaczony przez dziekana nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (lub stopień naukowy doktora w przypadku egzaminu dyplomowego inżynierskiego lub licencjackiego) jako przewodniczący, promotor pracy dyplomowej, recenzent pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z egzaminu kierunkowego oraz obrony pracy dyplomowej. Warunkiem przystąpienia do obrony pracy dyplomowej jest uzyskanie z egzaminu kierunkowego oceny co najmniej dostatecznej. Ukończenie studiów następuje po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego.

Zgodnie z planem praktyk studenckich na kierunku *logistyka* studenci II roku studiów w okresie wakacyjnym (lipiec, sierpień) mają obowiązek odbycia 4-tygodniowej praktyki zawodowej. Praktyki studenckie zawodowe są obowiązkowe i stanowią integralną część programu studiów. Student odbywa praktyki w wybranym przez siebie zakładzie pracy, jeśli wykonywana w ramach praktyki praca będzie zgodna z programem praktyk. Do druku deklaracji odbywania praktyk wpisuje się nazwę i siedzibę wybranego zakładu pracy oraz potwierdzenie zgody przez zakład pracy i termin odbywania praktyk. Zaliczenie praktyk w danym semestrze, w obowiązkowym wymiarze, jest warunkiem uzyskania zaliczenia

danego roku studiów, a w przyszłości uzyskania dyplomu ukończenia studiów. W celu uzyskania zaliczenia student powinien, niezwłocznie po odbyciu praktyk, złożyć Pełnomocnikowi Dziekana ds. Praktyk następującą dokumentację potwierdzającą odbycie praktyk, czyli pisemne potwierdzenie czasu i miejsca odbycia praktyk przez zakład pracy, oraz opinię zakładu pracy o przebiegu praktyk potwierdzoną podpisem przedstawiciela zakładu pracy.

Poddane, podczas wizytacji, oglądowi karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu pozwoliły na stwierdzenie, że są one prowadzone poprawnie. W wybranych losowo teczках absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządza się je poprawnie.

System weryfikacji efektów kształcenia na kierunku *logistyka* został wyraźnie dopracowany podczas przygotowania wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji. Przegląd sylabusów wskazuje iż katalog sposobów weryfikacji efektów kształcenia został wzbogacony i obejmuje wiele form jak na przykład projekty zespołowe, warsztaty i przypisany jest do wiedzy lub umiejętności a też i kompetencji społecznych.

Przy opracowywaniu efektów kształcenia dla kierunku *logistyka* uwzględniono wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co oznacza, że wszystkie zdefiniowane kierunkowe efekty kształcenia znalazły swoje odzwierciedlenie w obszarze, do którego przyporządkowano kierunek (efekty kierunkowe „pokryły” wszystkie efekty obszarowe). Łączna liczba efektów kształcenia w kategoriach „umiejętności” i „kompetencje społeczne” jest większa od liczby efektów kształcenia w kategorii „wiedza”. Opracowane treści programowe mają swoje odzwierciedlenie w efektach kształcenia. Dokonano podziału oceny na formującą i podsumowującą jako narzędzia ewaluacji studenta.

Ponadto opracowano matryce efektów kształcenia, które odzwierciedlają relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów, a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla całego programu studiów, a także dokonano ich analizy.

Plany i programy studiów oraz efekty kształcenia są uchwalane przez Radę Wydziału Zarządzania po uwzględnieniu wytycznych Senatu Politechniki Częstochowskiej, a dzięki funkcjonującej Komisji ds. Krajowych Ram Kwalifikacji są one dostosowywane do wymogów KRK.

System weryfikacji efektów kształcenia w programie studiów opracowanym według KRK przewiduje weryfikację wszystkich kategorii efektów kształcenia – wiedzy, umiejętności i kompetencji społeczne.

Opis efektów kształcenia w kategoriach wiedzy dla poszczególnych przedmiotów tworzy pełne podstawy do ich pomiaru i to zarówno na poszczególnych etapach na przykład poprzez kolokwia realizowane na ćwiczeniach czy też innych aktywnych formach zajęć jak i na zakończenie kształcenia w zakresie danego przedmiotu poprzez formę egzaminu. Forma egzaminu na ogół jest dostosowana do kryteriów oceny i zdefiniowanego efektu. Na przykład w zakresie takich przedmiotów jak: matematyka, statystyka egzamin ma formę zadań do rozwiązania. Weryfikacja umiejętności odbywa się poprzez ocenę projektów, aktywności na zajęciach, prezentacji przygotowanych referatów, dyskusji panelowych i tp.

Studenci podczas spotkania stwierdzili, iż każdy prowadzący przedmiot na pierwszych zajęciach przedstawia zakres tematyczny przedmiotu, sylabus, wykaz lektur oraz informuje o umiejętnościach jakie nabędą po skończeniu kursu. Są również informowani o sposobie zaliczenia, terminach egzaminów.

Proces dyplomowania został ujęty w opracowanym dokumencie „Wymogi stawiane pracom dyplomowym realizowanym na Wydziale Zarządzania P.Cz.”, poprzez realizację którego Władze Wydziału starają się zapewnić odpowiedni poziom merytoryczny prac dyplomowych, właściwy nadzór promotorów nad przygotowywanymi pracami dyplomowymi. Wymogi dotyczące trybu dyplomowania znajdują się w regulaminie studiów. Poza przygotowaniem pracy dyplomowej student zdaje egzamin dyplomowy, podczas którego prezentuje swoją pracę, a ponadto odpowiada na 3 pytania wylosowane spośród 50. Jedno pytanie (losowane spośród 20) dotyczy zagadnień kierunkowych, natomiast dwa pozostałe pytania (losowane spośród 30) odnoszą się do treści specjalnościowych. Tematyka prac dyplomowych na kierunku *Logistyka*, realizowanych zarówno w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym w pełni odpowiadała kierunkowi studiów. Prace wylosowane przez Zespół Oceniający miały na ogół właściwe proporcje między częścią teoretyczną a empiryczną, a także zostały ocenione adekwatnie do zawartości. Struktura ocen prac dyplomowych w roku akademickim 2010/11 była następująca. Na studiach niestacjonarnych: 10% oceny dostateczne, 66% oceny dobre i 24% oceny bardzo dobre. Na studiach stacjonarnych: 4% oceny dostateczne, 56% oceny dobre i 40% oceny bardzo dobre.

Zespół oceniający zwrócił uwagę na zbyt duże grupy seminaryjne, równe liczebnością grupom dziekańskim. Promotorzy prac nie zawsze są opiekunami grup seminaryjnych, liczba prac przypadających na jednego promotora wynosi od 15 do 20, co także jest liczbą zbyt dużą.

Program kształcenia kierunku *logistyka* tworzony jest zgodnie z uchwalonymi przez Senat Politechniki Częstochowskiej wytycznymi, a jego wdrożenie wymaga uchwały Senatu Uczelni oraz uchwały Rady Wydziału Zarządzania. Uchwałą z dnia 27 marca 2012 r. Rada Wydziału zatwierdziła dokumentację programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, która zawierała m. in. ogólną charakterystykę prowadzonych studiów, efekty kształcenia, program studiów, warunki realizacji programu studiów oraz opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W proces stałego monitorowania standardów kształcenia i krajowych ram kwalifikacji włączeni są: Dziekan i Prodziekani Wydziału Zarządzania, kierownicy kierunków, Wydziałowa Komisja ds. dydaktyki, kierownicy jednostek wchodzących w skład Wydziału, osoby pełniące funkcje koordynatorów oraz kierowników zespołów ds. KRK na Wydziale Zarządzania.

Zgodnie z procedurą badań ankietowych dotyczących realizacji procesu dydaktycznego, studenci wypełniają anonimową ankietę, w której udzielają odpowiedzi na pytania z zakresu m. in: organizacji procesu kształcenia, programu nauczania oraz osiąganych efektów kształcenia. Ponadto swoje stanowisko mogą zaprezentować na posiedzeniach Rady Wydziału Zarządzania za pośrednictwem swoich przedstawicieli w tym gremium.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz przyjętych procedur przeprowadza się ankiety wśród pracodawców zatrudniających absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Ankietyzacja pracodawców ma na celu weryfikację efektów kształcenia na rynku pracy oraz ocenę zgodności nauczania z wymaganiami i oczekiwaniami pracodawców. Badaniem ankietowym zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. przeprowadzania ankiet wśród pracodawców. Wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań są opracowywane w raporcie, który jest następnie przekazywana Dziekanowi, Prodziekanom oraz Wydziałowej Komisji ds. zapewniania jakości kształcenia, która przygotowuje sprawozdanie jako podstawę do ciągłego doskonalenia jakości prowadzonego kształcenia. Analizy przeprowadzane przez Uczelniane Biuro Karier są również istotną wskazówką w tworzeniu efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*.

Uchwałą Nr 327/2011/2012 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 4 stycznia 2012 r. określono harmonogram realizacji przygotowania programów kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, zgodnie z którym do 15 maja 2012 r. Senat Politechniki Częstochowskiej powinien podjąć uchwały w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Nauczania.

W opisach przedmiotów znajduje się dokładna informacja na temat wymogów dotyczących zaliczenia na poszczególne oceny. Opisy przedmiotów są szczegółowe i umożliwiają dokładne określenie wymagań, z podziałem na poszczególne elementy składowe zaliczenia.

Ogląd prac przejściowych wskazuje na właściwy zakres egzekwowanych zagadnień, zgodny z programem przedmiotu. Na przykład w pracach z przedmiotu Zarządzanie student odpowiadał na 3 pytania opisowe. Zakres i poziom trudności należy uznać za zgodny z opisem zawartym w sylabusie. Na kolokwium zaliczeniowym z przedmiotu *logistyka* i zarządzanie łańcuchem dostaw student zobowiązany był odpowiedzieć na 5 pytań szczegółowych z zakresu prowadzonego przedmiotu. Kolokwium z matematyki obejmowało zakres algebry macierzy, student rozwiązywał układy równań, wyznaczniki itp. Dla każdego z przedmiotów przedstawiona została struktura ocen, która jest przedmiotem analizy władz wydziału. Na przykład, z przedmiotu Marketing przedstawiała się ona następująco: na ogólną liczbę 226 studentów było: 26 bdb, 34 db plus, 74 db, 41 dst plus i 51 ocen dst. Ocen ndst. nie było.

Szczegółowe zestawienie ocen dotyczących nie tylko całości ale także poszczególnych elementów takich jak rozwiązywanie zadań przy tablicy, case study „Zator płatniczy” oraz zadania zaliczeniowe przedstawiono dla przedmiotu Analiza finansowa (ćwiczenia) brak zaliczenia ćwiczeń skutkowało brakiem wpisu do systemu. W przypadku przedmiotu Centra logistyczne (25,2% osób uzyskało ocenę bdb, 0,8% ocenę db plus, 32,7% ocenę dobry, 10,7% ocenę dost plus, 22,9% ocenę dostateczną oraz 7,7% było nieklasyfikowanych. Na studiach niestacjonarnych w przedmiocie Sieci komputerowe w grupie II uczestniczyło 19 osób, z czego 6 uzyskało ocenę bdb, 2 ocenę db plus, 5 ocenę db, 3 ocenę dst plus i 3 osoby brak zaliczenia. Ocen dostatecznych nie było. Należy uznać, że struktura ocen jest raczej właściwa. Obserwując frekwencję na zajęciach hospitowanych w dniu wizytacji (patrz załącznik nr 6) można stwierdzić wysokie zainteresowanie studentów wiedzą i umiejętnościami oferowanymi na kierunku *logistyka*.

Weryfikacja poziomu kształcenia z języka obcego odbywa się za pomocą zaliczenia. Nie ma egzaminu w związku z tym brak jest widocznej mobilizacji studenta co do zdobywania a zwłaszcza weryfikacji kompetencji językowych na poziomie B2. Przedstawiciel studium języków obcych zwrócił uwagę, że w przypadku słabszych studentów wymogi zaliczeniowe są dzielone na części. Z drugiej strony spotyka się studentów o wyższych kompetencjach językowych potwierdzonych certyfikatami, którzy są zwalniani z zajęć w tym języku. W zamian proponowany jest im nowy drugi język obcy. Na studiach magisterskich nie są prowadzone zajęcia w j. obcym. Struktura ocen z j. angielskiego na kierunku *logistyka* uzyskana przez studentów w roku ak. 2010/11 jest następująca - na 155 osób 16 ocen bdb, 16 db plus, 32 db, 11 dost plus, 65 dost i 15 brak zaliczenia. Statystyki z języka niemieckiego i francuskiego są zbliżone. Podobnie rzecz się ma na studiach niestacjonarnych. Najwięcej osób wybiera j. angielski, następnie niemiecki, potem francuski. Na kierunku „*logistyka*” nie utworzyły się grupy z j. rosyjskiego. Skala ocen końcowych na dyplomie obejmuje tylko oceny pełne tj. dst., db. i bdb. Nie występują oceny połówkowe tj. dst. plus i db. plus, co skutkuje efektem zawyżania ocen końcowych (dominacji oceny

dobrej)!!!, ponieważ §34 pkt. 4 Regulaminu Studiów zaokrągla wynik ostateczny według formuły:

- 1) do 3,66 – dostateczny (3,0),
- 2) od 3,67 do 4,49 – dobry (4,0),
- 3) od 4,50 – bardzo dobry (5,0).

Ponadto, ocena końcowa jest średnią ważoną 50% średnia studiów i po 25% średnia z pracy i egzaminu dyplomowego. Zespół Oceniający uważa, iż warto rozważyć zmiany sposobu wyznaczania oceny końcowej przyjmując wagi: 60%, 20%, 20% oraz wprowadzenie ocen półrocznych (3+ i 4+).

Senat Uczelni przyjął uchwałę w sprawie e-learningu. Punkt 11.3 Uchwały z dnia 30.06.2010 r. ustala sposób przeliczania godziny pracy w tym systemie. Ponadto określono że liczba godzin e-learningowych nie może przekraczać 60 w roku akademickim dla kierunku studiów. E-learning jest realizowany na Wydziale w niewielkim zakresie. Dotychczas został przygotowany i wdrożony program kształcenia na odległość przedmiotu Technologia informacyjna na studiach niestacjonarnych. Przedmiot składa się z 12 godzin w kontakcie bezpośrednim i 9 w formie e-learningu. Opracowany dokument zawiera projekt kursu e-learningowego dla przedmiotu, z wyszczególnieniem omawianych tu zagadnień jak również odpowiednimi odnośnikami do materiałów zamieszczonych na platformie moodle.

Odsiew na kierunku *logistyka* jest analizowany przez władze dziekańskie. Na studiach stacjonarnych I stopnia ubytek stanowił 5,18% po I roku, 22,37% po drugim roku i 20,84% po III roku studiów. Na I roku II stopnia na studiach stacjonarnych zrezygnowało 8 osób, co stanowi 5,% ogółu studentów. Wśród głównych przyczyn odsiewu wskazano: urlop dziekański, przeniesienie na studia niestacjonarne, brak zaliczenia semestru. Na studiach niestacjonarnych odsiew był następujący: 18,98% po I roku studiów, 28,57% po II roku i 44,59% po III roku. Na studiach II stopnia po I roku zrezygnowało 12,5% studentów. W przypadku studiów niestacjonarnych do najczęstszych przyczyn odpadu studentów należały: rezygnacja, brak zaliczenia semestru oraz brak opłaty za studia.

Na Wydziale Zarządzania. Informacje na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia zostały w bardzo przejrzysty sposób zdefiniowane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. System oceny efektów kształcenia jest przekazywany także przez wykładowców na początku zajęć

2.4).

Dotychczas opracowane dla kierunku *logistyka* efekty kształcenia wpisują się w oczekiwania rynku pracy gdyż uwzględniają efekty badań prowadzonych w ramach projektu „Plan Rozwoju Politechniki Częstochowskiej”, gdzie przeprowadzono badanie dotyczące określenia oczekiwań i wymagań pracodawców wobec pracowników działów logistyki. Wsparciem dla tworzących efekty kształcenia dla kierunku były także analizy prowadzone przez Uczelniane Biuro Karier. W chwili obecnej Akademickie Biuro Karier Politechniki Częstochowskiej jest na etapie oczekiwania zgody absolwentów na udział w badaniu ich losów. Trwają prace nad opracowaniem kwestionariusza ankiety, którą objęci zostaną absolwenci w systemie 3 i 5 letnim po ukończeniu studiów. Przeprowadzone zostaną pilotażowe badania w tym zakresie.

Zgodnie z nowym wewnętrznym systemem zapewnienia jakości dostosowanie efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku *logistyka* do oczekiwań rynku pracy będzie

opierać się na procedurze przeprowadzenia ankiety wśród pracodawców zatrudniających absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

Badania ankietowe pracodawców są prowadzone przez Wydziałową Komisję ds. przeprowadzania ankiet wśród pracodawców, która jest powoływana przez Dziekana Wydziału. Badaniem ankietowym objęte są podmioty zatrudniające absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Do badania ankietowego wykorzystuje się bazę podmiotów Biura Karier, bazę Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, bazę podmiotów przyjmujących studentów Wydziału Zarządzania na praktyki (baza tworzona jest według kierunków), bazę podmiotów Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości, bazę podmiotów współpracujących z Wydziałem Zarządzania. Po dokonaniu ankietyzacji sporządzany jest pisemny raport zawierający wyniki oraz wnioski z przeprowadzonego badania. Raport ten przekazywany jest Dziekanowi, Prodziekanom oraz Wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia, która przygotowuje sprawozdanie, celem ciągłego procesu doskonalenia jakości kształcenia. Sprawozdanie Wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia przedstawione jest na posiedzeniu Rady Wydziału oraz przesłane do Uczelnianej komisji ds. jakości kształcenia.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego:, w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zarówno na poziomie kierunku studiów (opis sylwetki absolwenta) jak i prowadzonych specjalności oraz poszczególnych przedmiotów tworzących program studiów są zgodne ze standardami kształcenia określonymi dla kierunku *logistyka* . Stan prac nad określeniem efektów kształcenia zgodnie z wymogami KRK jest bardzo zaawansowany.

2.2). Efekty kierunkowe, określone w opisie sylwetki absolwenta kierunku *logistyka* są sformułowane w sposób zwięzły i zrozumiały, podobnie jak opisujące sylwetkę absolwenta poszczególnych specjalności. Uczelnia ma opracowany wzór sylabusu , który zawiera część dotyczącą sposobu weryfikacji każdego z efektów przedmiotowych. W opisach przedmiotów zawarto dokładne informacje na temat wymogów umożliwiających zaliczenie przedmiotu na konkretną ocenę od niedostatecznej do bardzo dobrej.

2.3) Wydział na kierunku *logistyka* weryfikuje efekty na poszczególnych etapach procesu kształcenia. Starannie archiwizowane prace zaliczeniowe/egzaminacyjne pozwalają stwierdzić, że weryfikowane są etapowe i końcowe osiągnięcia studenta w oparciu o prace etapowe, zaliczeniowe- semestralne i egzaminacyjne . Również proces dyplomowania, biorąc pod uwagę tematykę i poziom prac, zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz obsadę seminarium pozwalają na weryfikację założonych efektów kształcenia.

2.4) Dotychczas opracowane dla kierunku *logistyka* efekty kształcenia wpisują się w oczekiwania rynku pracy gdyż uwzględniają efekty badań ankietowych prowadzonych wśród pracodawców. Wsparciem dla tworzących efekty kształcenia dla kierunku były także analizy prowadzone przez Uczelniane Biuro Karier. Aktualnie trwają prace nad

przygotowaniem ankiety i całego systemu badania opinii i losów absolwentów zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym . Zgodnie z nowym wewnętrznym systemem zapewnienia jakości dostosowanie efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku *logistyka* do oczekiwań rynku pracy będzie opierać się na procedurze przeprowadzenia ankiety wśród pracodawców zatrudniających absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

Kryterium 3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1

Program studiów obejmuje przedmioty podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe. Zarówno treści kształcenia jak i wymiar godzin są w pełni zgodne ze standardami kształcenia obowiązującymi dla kierunku *logistyka*. Tworzy to właściwe ramy do osiągania założonych efektów kształcenia. W programie studiów zwrócono szczególną uwagę na przedmioty dające gruntowną wiedzę w zakresie: podstaw logistyki w ramach poszczególnych działów przedsiębiorstwa, przedmiotów wspierających zarządzanie współczesnymi organizacjami, podejścia systemowego i procesowego w logistyce, zasad sterowania przepływami informacji, środków finansowych, zasobów ludzkich i materialnych, a także logistycznej obsługi klienta. W program studiów wpisana jest czterotygodniowa praktyka zawodowa po czwartym semestrze, która odbywa się w przedsiębiorstwach o działalności zgodnej z profilem studiów. Program studiów zarówno na poziomie licencjackim jak i magisterskim umożliwia realizację ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Realizacja poziomu języka obcego (B2) weryfikowana jest za pomocą kolokwium, co powoduje, że student ma szansę rozłożyć zaliczenie w czasie. Zaliczenie kończące się egzaminem mogłoby zmotywować studentów do lepszego przygotowania się i osiągnięcia zakładanego poziomu.

Studia na kierunku *logistyka* realizowane są w dwóch trybach: stacjonarnym i niestacjonarnym oraz na I i II stopniu. Studia licencjackie na kierunku *logistyka* trwają 3 lata (6 semestrów). Łączna liczba godzin dla studiów stacjonarnych wynosi 2010, zaś dla studiów niestacjonarnych wynosi 1200. Liczba punktów ECTS w obu przypadkach wynosi 180. Studia magisterskie na kierunku *Logistyka* trwają 2 lata (4 semestry). Łączna liczba godzin wynosi 900 dla studiów stacjonarnych i 540 dla studiów niestacjonarnych, a liczba punktów ECTS dla obydwu rodzajów studiów 120. Formy zajęć dydaktycznych są zróżnicowane i obejmują: wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, wycieczki do zakładów pracy oraz e-learning. Udział zajęć o charakterze aktywnym wynosi około 45 % co daje możliwości nabycia deklarowanych umiejętności i jest zgodny ze standardami kształcenia.

Miarą nakładu pracy studenta związaną z uzyskaniem założonych efektów kształcenia są punkty ECTS, przy określaniu obciążenia pracą studenta przyjęto zasadę, że 1 punkt ECTS to ok. 25-30 godzin aktywności studenta. Określono sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów, które stanowią integralną część dokumentacji programu studiów (łączna liczba punktów ECTS, oraz punkty ECTS przypisane treściom kształcenia, podstawowym i kierunkowym a także językom obcym, pracy dyplomowej itp. Przyjęto zasadę, że student ma możliwość wyboru modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS przypisanych programowi studiów.

Na podstawie wytycznych dla studiów I i II stopnia przyjęto liczbę punktów ECTS niezbędną do uzyskania odpowiednich kwalifikacji – w przypadku studiów I stopnia co najmniej 180 punktów ECTS, w przypadku studiów II stopnia co najmniej 90 punktów ECTS. Punkty ECTS są rozłożone równomiernie, po 30 w każdym semestrze.

System ECTS jest wykorzystywany przy wymianie międzynarodowej studentów. W przypadku uzyskania za granicą mniejszej liczby punktów ECTS niż 30 student zobowiązany jest uzupełnić brakujące punkty w semestrze następującym po jego powrocie. Wymiana zagraniczna studentów odbywa się na podstawie zawartych przez Wydziały umów dwustronnych. W przypadku kierunku *logistyka* studenci korzystają z oferty wyjazdowej dostępnej dla kierunku *zarządzanie*. Każda umowa precyzuje zakres tematyczny, którego dotyczy wymiana studentów, ilość osób wyjeżdżających oraz długość pobytu. Działalność dotycząca realizacji mobilności prowadzona jest na Politechnice Częstochowskiej w ramach podstawowych kategorii: wymiana studentów między uczelniami partnerskimi w celu odbycia części studiów w uczelni zagranicznej, wyjazd studentów na praktyki za granicą. Udział w Programie mogą wziąć wszyscy studenci Politechniki Częstochowskiej.

Sekwencja przedmiotów określonych w planie i programie studiów jest prawidłowa. Program czterech pierwszych semestrów jest jednakowy dla wszystkich specjalności. Zajęcia różnicują się na piątym semestrze. W semestrach: piątym i szóstym wprowadzono przedmioty specjalnościowe. W semestrach tych wprowadzono także seminaria dyplomowe, w wyniku których studenci muszą zrealizować prace dyplomowe. Studia kończą się obroną pracy dyplomowej, a absolwenci uzyskują tytuł licencjata.

Na studiach magisterskich program dwóch pierwszych semestrów jest jednakowy dla wszystkich specjalności. Zajęcia różnicują się od trzeciego semestru. W semestrze trzecim i czwartym wprowadzane są przedmioty specjalnościowe, wykłady do wyboru oraz seminaria dyplomowe i w efekcie następuje różnicowanie programów kształcenia. Studia kończą się obroną pracy dyplomowej a absolwenci uzyskują tytuł magistra. Program studiów magisterskich obejmuje obok przedmiotów podstawowych i kierunkowych także przedmioty specjalnościowe oraz przedmioty do wyboru.

Zakres programowy praktyki ustala promotor wraz z dyplomantem w oparciu o realizowany temat pracy dyplomowej. Wybór zakładu uwarunkowany jest tematyką pracy dyplomowej. Studenci realizują praktyki zgodnie z programem praktyk ustalonym przez promotora pracy dyplomowej w różnych zakładach pracy, najczęściej w miejscu zamieszkania. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad odbywaniem praktyk sprawuje pełnomocnik dziekana ds. praktyk powołany przez Radę Wydziału.

Lista firm, w których studenci kierunku *logistyka* odbywają praktyki jest długa i zróżnicowana. Na ogół studenci wybierają miejsca praktyki we własnym zakresie, choć lista firm oferujących praktyki jest dostępna także na stronie WWW wydziału oraz w Akademickim Biurze Karier PCz. W niektórych przypadkach dziekan zwraca się bezpośrednio do firmy o przyjęcie studenta na praktykę. Oferty praktyk dla studentów kierunku *logistyka* zgłaszały m.in. takie firmy jak Wielton SA, TRW Polska sp z oo, Indesit Company Polska sp z oo, Decathlon sp z o.o., CSF Poland, sp z o.o., Seco Warwick S.A. Uczelnia podpisała umowę z Huta Częstochowa w sprawie odbywania praktyk dyplomowych. Umowa została zawarta w dniu 18.06.2010 r. W umowie tej zostały wyszczególnione tematy prac, które student może realizować. Niektóre z nich mogą być zastosowane do kierunku *logistyka* np. „Komputerowy system zarządzania infrastrukturą kolejową na bocznicy ISD Huta Częstochowa” lub „Komputerowy system wspomagania zmiany na przykładzie zakładu transportu ISD Huta Częstochowa”. Studenci pracujący na stanowiskach zgodnych z profilem

studiów mają zaliczaną praktykę na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy. W indywidualnych przypadkach (niepełnosprawność, urlopy) studenci mają możliwość odbycia praktyki na Wydziale Zarządzania.

Organizacja procesu studiów nie budzi zastrzeżeń. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, choć z planu wynika, że w piątek nie są planowane zajęcia dydaktyczne. Dzień ten może być wykorzystany na pracę własną, wycieczki do zakładów pracy oraz konsultacje. Zajęcia na studiach niestacjonarnych są planowane na soboty i niedziele w godzinach od 7.30 do 20.00. Zajęć odbywających się w najpóźniejszych godzinach wieczornych nie ma zbyt wiele. Zajęcia odbywają się w siedzibie Uczelni, tj. na terenie kampusu Politechniki Częstochowskiej.

Na Wydziale Zarządzania stosuje się zindywidualizowane kształcenie po ukończeniu pierwszego roku studiów. Dotyczy to także ocenianego kierunku studiów. Indywidualizacja polega na stworzeniu studentom możliwości wyboru przedmiotów, wykładowców i grup. Student układa w sposób elastyczny swój indywidualny plan zajęć, a od indywidualnego wyboru przedmiotów zależy uzyskanie specjalności w chwili ukończenia studiów. Studia odbywane według indywidualnego planu studiów i programu nauczania polegają na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach wybranej specjalności oraz udziale studenta w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych Politechniki. Studenci uzyskujący wysoką średnią ocen na studiach, mogą ubiegać się o studiowanie w trybie indywidualnym pod kierunkiem wybranego opiekuna naukowego. Program takich studiów może zawierać przedmioty, które nie są oferowane standardowo na Wydziale, lub zmieniać zakres przedmiotów obowiązkowych. Program podlega zatwierdzeniu przez Radę Wydziału.

Osoby niepełnosprawne korzystają ze wsparcia finansowego w postaci stypendiów i zapomóg. Istnieje również Koło Integracji i Wsparcia Feniks dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie niezbędne informacje zamieszczone są na oficjalnej stronie internetowej Samorządu Studentów Politechniki Częstochowskiej.

3.2)

Oceniając zakładane efekty kształcenia oraz treści poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, iż stanowią one spójną całość. Formy i metody dydaktyczne są zróżnicowane, tak aby zapewnić realizację poszczególnych celów i efektów kształcenia a w szczególności w zakresie umiejętności, które są kluczowe na kierunku *logistyka*.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program studiów w tym treści kształcenia i aktywne formy zajęć zarówno na poziomie licencjackim jak i magisterskim w pełni umożliwiają realizację ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

3.2) Oceniając zakładane efekty kształcenia oraz treści poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, iż stanowią one spójną całość. Formy i metody dydaktyczne są zróżnicowane, tak, aby zapewnić realizację poszczególnych celów i efektów kształcenia.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1).

Prowadzący zajęcia na kierunku *logistyka* to profesorowie (4), doktorzy habilitowani (11), doktorzy (66) oraz pracownicy posiadający stopień magistra i magistra inżyniera (32). Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku *logistyka* są specjalistami w obszarze nauk społecznych w takich dyscyplinach, jak: ekonomia, nauki o zarządzaniu, prawo, nauki o polityce, socjologia, nauk humanistycznych (filozofia), nauk ścisłych (fizyka) oraz nauk technicznych w takich dyscyplinach, jak; budowa i eksploatacja maszyn, mechanika, inżynieria materiałowa, elektroenergetyka, inżynieria produkcji. Specjalności naukowe kadry realizującej proces dydaktyczny na kierunku *logistyka*, w tym kadry tworzącej minimum kadrowe dotyczą takich zagadnień jak: zarządzanie logistyczne, zarządzanie łańcuchem dostaw, ekologizacja, informatyka w zarządzaniu logistycznym, logistyczna obsługa klienta, systemy informatyczne w logistyce, *logistyka* odpadów komunalnych. Uczelnia zatrudnia także nauczycieli języków obcych i wychowania fizycznego. Taka struktura specjalności naukowych kadry umożliwia niewątpliwie pełną realizację zakładanych celów i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia programu studiów.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki.

4.2).

Analiza minimum kadrowego przeprowadzona została w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) a także w perspektywie nadchodzących lat z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5.10.2011 roku. Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego (wzór oświadczeń opracowany przez Polską Komisję Akredytacyjną) pozwoliły na stwierdzenie, że wszystkie osoby wskazane przez Uczelnię do minimum kadrowego, spełniły warunki art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Akty mianowania oraz umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Do minimum kadrowego Uczelnia zgłosiła 6 samodzielnych pracowników naukowych i 11 doktorów. Po analizie ich dorobku naukowego, obciążeń dydaktycznych oraz złożonych oświadczeń zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej zakwalifikował do minimum kadrowego:

- 5 samodzielnych pracowników naukowych do zakresu ocenianego kierunku studiów,
- 1 doktora habilitowanego do dziedziny nauk związanych z kierunkiem *logistyka*
- 8 doktorów do zakresu ocenianego kierunku studiów,
- 3 doktorów do dziedziny nauk związanych z kierunkiem *logistyka*

Pracownicy naukowcy stanowiący minimum programowe kwalifikują się do firmowania kierunku *logistyka*, co potwierdzają ich liczne i wartościowe merytoryczne publikacje. Od nowego roku akademickiego Uczelnia planuje w celu rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej poszerzenie składu kadrowego o kolejnego nauczyciela akademickiego, który niedawno uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego i posiada liczne publikacje z zakresu *logistyki*. Przewiduje się również zwiększenie liczby doktorów stanowiących minimum kadrowe dzięki finalizacji kolejnych rozpraw doktorskich.

Pracownicy stanowiący minimum programowe kierunku *logistyka* jak i pracownicy prowadzący zajęcia na tym kierunku posiadają różnorodne doświadczenie zawodowe w obszarze logistyki oraz obszarów naukowych, w których prowadzą działalność dydaktyczną i naukową. Współpracują z przemysłem prowadząc szkolenia, projekty badawcze zamawiane (zestawienie znajduje się w raporcie samooceny) czy badania naukowe w przedsiębiorstwach. Większość pracowników odbyła staże zawodowe w przedsiębiorstwach krajowych i zagranicznych. Wśród różnorodnych doświadczeń zawodowych kadry naukowo-dydaktycznej można wymienić między innymi:

- zarządzanie i uczestnictwo w projektach badawczo rozwojowych w przedsiębiorstwach w branży logistycznej,
- uczestnictwo w charakterze eksperta i logistycznego audytora technologicznego w projektach systemowych PARP,
- prowadzenie własnej działalności gospodarczej, między innymi w branży logistycznej,
- zarządzanie podmiotami gospodarczymi poprzez członkostwo w radach nadzorczych,
- zarządzanie i realizacja projektów europejskich,
- zajmowanie kierowniczych stanowiska w liczących się przedsiębiorstwach i instytucjach administracji publicznej,
- wycena i transfer technologii,
- zarządzanie projektami innowacyjnymi,
- audyt innowacyjny,
- wprowadzanie i audyt wewnętrznych systemów zapewnienia jakości,
- certyfikat audytora wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością wg ISO 9001:2000, Certyfikat TUV,
- prowadzenie praktyk prawniczych: adwokackich, sędziowskich.

Poziom i struktura kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku jest prawidłowa i umożliwia osiągnięcie celów kształcenia. W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji stwierdza się, iż osoby wliczone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w przepisach prawa, w tym posiadają odpowiednie kwalifikacje naukowe i dorobek w danym obszarze wiedzy, to jest w obszarze nauk społecznych oraz w obszarze nauk technicznych lub doświadczenie zawodowe, realizują pensum dydaktyczne w wymaganym wymiarze, nie przekroczyły limitu minimów kadrowych oraz złożyły stosowne oświadczenia dotyczącego zaliczenia do minimum kadrowego. Osoby tworzące minimum kadrowe reprezentują poprzez swój dorobek na ogół dyscyplinę nauki o zarządzaniu

Można zatem jednoznacznie stwierdzić, że został spełniony warunek minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia na kierunku *logistyka*.

Minimum kadrowe na ocenianym kierunku jest stabilne. Pracownicy naukowo-dydaktyczni posiadają skonkretyzowane plany rozwoju kariery zawodowej, będące konsekwencją przyjętej przez Uczelnię strategii rozwoju. Prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich realizujących kształcenie na ocenianym kierunku studiów jest istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Warto zauważyć iż w minimum kadrowym na kierunku *logistyka* znaczącą część stanowią dość młodzi pracownicy, bowiem spośród 17 wykładowców tworzących minimum 13 osób urodziło się po roku 1970.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (17) do liczby studentów kierunku (1 230) wynosi 1 do 73 (wobec granicznego limitu 1:180) i spełnia wymagania określone w § 11 pkt. 2 rozporządzenia.

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek z odpowiadających im dziedzin i dyscyplin naukowych. Liczne przedmioty specjalnościowe, które mają na celu zdobycie praktycznych umiejętności i wiedzy, obsadzone są przez specjalistów z doświadczeniem zawodowym lub bogatym dorobkiem badawczym. Zespół oceniający nie dostrzegł istotnych uchybień w obsadzie zajęć.

Podczas oceny programowej Zespół Oceniający przeprowadził hospitację 6 zajęć dydaktycznych. Wizytowane zajęcia realizowane były poprawnie i kompetentnie. Na niektórych ćwiczeniach zwracano zbyt małą uwagę na aktywność studentów.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

4.3).

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej prowadzi politykę kadrową ukierunkowaną na podnoszenie jakości kształcenia. W przypadku słabej oceny zajęć dydaktycznych, np. wynikającej z ankietyzacji studentów, pracownik jest motywowany przez władze Wydziału do poprawy jakości ćwiczeń, lektoratów lub wykładów co potwierdziły wypowiedzi kadry na spotkaniu z zespołem oceniającym.

Polityka doboru kadry jest przejrzysta. Na stanowiska asystentów, adiunktów i profesorów organizowane są konkursy, których zasady są wcześniej znane. Dzięki temu możliwe jest stawianie takich wymogów konkursowych, które zapewniają pozyskanie wykładowców specjalizujących się w dziedzinach zgodnych z prowadzonym kierunkiem studiów. Dziekan Wydziału Zarządzania i kierownicy katedr mają możliwość kształtowania wielkości i struktury zatrudnienia, ale w zależności od potrzeb dydaktycznych zdeteminowanych poziomem kolejnych naborów i uruchamianiem nowych specjalności.

Wydział Zarządzania prowadzi bardzo skuteczną politykę podnoszenia kwalifikacji kadry. W analizowanym okresie (2007-2011) dzięki wsparciu władz Wydziału, 3 osoby otrzymały tytuły profesorskie, 15 zrealizowało przewody habilitacyjne a 64 uzyskało tytuł doktora (w tym tworzące minimum kadrowe dla kierunku *logistyka*). W okresie 1.02.2007 – 30.06.2012r. stypendium habilitacyjnym zostało objętych 42 pracowników naukowych wydziału. Łączna kwota przyznanych stypendiów to 639 tys. zł. Stypendia doktorskie nie były w latach 2007-2011 przyznawane.

W latach 2007-2011, 32 osobom udzielono płatnego urlopu habilitacyjnego (wszystkie urlopy habilitacyjne trwały po 6 miesięcy), a 1 osobie w roku 2008/2009 udzielono płatnego urlopu doktorskiego.

Wydział Zarządzania dofinansowuje publikacje pracowników (m. in. monografie, skrypty, publikacje zeszytów naukowych i czasopisma Polish Journal of Management Studies), Wydział finansuje działanie własnego wydawnictwa oraz finansuje publikacje wydawane przez wydawnictwo ogólnouczelniane. W latach 2007-2011 wydatki te wyniosły 190 tys. zł. Ponadto władze Wydziału wspierają finansowo uczestnictwo nauczycieli akademickich w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych. Wydatki z tego tytułu wyniosły w latach 2007-2011 niemal 640 tys. zł.

Wsparcie organizacyjne i finansowe Wydziału przekłada się również na częstotliwość wyjazdów nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *logistyka* do ośrodków zagranicznych. Poniżej zaprezentowano informacje o liczbie wykładowców wyjeżdżających do partnerskich uczelni w minionych trzech latach akademickich w ramach programu LPP-ERASMUS.

Rok akademicki 2009/2010

- 2 os. - University of Žilina (Słowacja)
- 1 os. - Technical University of Kosice (Słowacja)
- 1 os. - Budapest University of Technology and Economics (Węgry)
- 1 os. - Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem (Czechy)
- 2 os. - Central Ostrobothnia University of Applied Sciences Kokkola (Finland)

Rok akademicki 2010/2011

- 1 os. - Technical University in Zvolen (Słowacja)
- 4 os. - Technical University of Ostrawa (Czechy)
- 1 os. - University of Žilina (Słowacja)
- 1 os. - Technical University of Kosice (Słowacja)
- 1 os. - Technical University in Zvolen (Słowacja)

Rok akademicki 2011/2012

- 2 os. - Technical University of Kosice (Słowacja)
- 1 os. - Technical University of Ostrawa (Czechy)
- 1 os. - University of Salford (Wielka Brytania)
- 3 os. - Technical University of Ostrawa (Czechy)

Warto też podkreślić, że władze Wydziału Zarządzania szczegółowo określiły zasady przyznawania środków finansowych przeznaczanych na badania naukowe. Przyjęte rozwiązania premiąją pracowników naukowo dydaktycznych zatrudnionych w Politechnice Częstochowskiej, jako podstawowym miejscu pracy i posiadających bogaty dorobek publikacyjny. Dotacji na badania statutowe nie otrzymują wykładowcy, którzy nie posiadają punktowanego dorobku publikacyjnego za dwa ostatnie lata.

Na spotkanie z zespołem oceniającym przyszła bardzo liczna grupa nauczycieli akademickich. Uwagę zwróciła duża grupa młodych pracowników nauki. Przewodnicząca Zespołu zaproponowała następujące tematy do dyskusji: możliwości rozwoju kształcenia w świetle Krajowych Ram Kwalifikacji, perspektywa rozwoju kierunku *logistyka*, satysfakcja z pracy ze studentami, zasady rekrutacji na studia II stopnia na kierunku *logistyka*. Członkowie zespołu oceniającego prosili o informacje dotyczące wsparcia rozwoju naukowego kadry ze strony władz wydziału oraz warunków pracy dotyczące wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów specjalistycznych. W wypowiedziach dominowała opinia podkreślająca dobre warunki pracy i rozwoju naukowego o czym świadczy otrzymanie przez wydział uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego a także pozytywnie zakończone przewody habilitacyjne w innych uczelniach. Zwrócono szczególną uwagę na kontakty międzynarodowe z bardzo znaczącą liczbą uczelni wyższych na świecie, które pozwalają czerpać z doświadczeń innych państw w zakresie nowoczesnych rozwiązań logistycznych i które można przenieść do procesu dydaktycznego. W dyskusji zwrócono uwagę na uzyskiwanie środków finansowych z innych pozabudżetowych źródeł finansowania nauki w szczególności z grantów centralnych oraz unijnych. Władze Uczelni analizują ilość i jakość dorobku publikacyjnego, między innymi poprzez ocenę liczby punktów uzyskanych przez

poszczególnych nauczycieli akademickich i w zależności od tego środki na badania naukowe dzielone są na poszczególne katedry. Najbardziej aktywne osoby są nagradzane przez Rektora i wspierane finansowo. Zwrócono uwagę iż Wydział ma własne wydawnictwa notowane w punktowanej bazie danych które w wersji elektronicznej jest dostępne w ponad 120 krajach, co jest wyraźnym wsparciem rozwoju naukowego. Wykładowcy publikują wyniki swoich badań w Zeszytach Naukowych Politechniki Częstochowskiej oraz Polish Journal of Management Studies nie ponosząc dodatkowych opłat. Podkreślono pozytywną wagę akredytacji jako zewnętrzną ocenę procesu kształcenia. „Wytwarzanie dokumentacji” związanej z KRRK było ciekawą lekcją. Odrobiły ją zarówno władze, jak i wykładowcy. Z początku pojawiło się niezadowolenie z powodu dodatkowych czasochłonnych prac i dużego obciążenia dydaktyków. Był też szum informacyjny, ale po zestawieniu wszystkich efektów kształcenia i ich przypisaniu do poszczególnych przedmiotów w sylabusach pojawiła się satysfakcja z dobrze wykonanej pracy.

W efektach kształcenia przesądza się, że kierunek *logistyka* ma bardziej ekonomiczny aniżeli techniczny charakter. Prawdopodobnie przyszłe doświadczenia potwierdzą, że niektóre ze zdefiniowanych efektów kształcenia powinny być bardziej jednoznaczne.

Wielokrotnie akcentowano potrzebę intensyfikacji współpracy z otoczeniem gospodarczym, od którego oczekuje się nie tylko przyjmowania studentów na praktyki zawodowe, ale również pełnej realizacji bogatego programu praktyk, a także sugestii na temat oczekiwanej problematyki prac licencjackich i magisterskich. Oczekuje się, że w przyszłości wiodące zagraniczne firmy logistyczne będą bardziej wspierały studia logistyczne, tak jak to robią w Czechach i Słowacji. Będą np. doposażały specjalistyczne laboratoria, partycypowały w kosztach druku podręczników, inicjowały program praktyk zawodowych, angażowały się w określenie pożądanych efektów kształcenia i strategii rozwoju uczelni. Uczelnia podpisała wiele umów o współpracy z zagranicznymi uczelniami i instytucjami. Niezwykle ważne są bardzo dobre kontakty zagraniczne z Nord Eastern.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba oraz struktura specjalności naukowych kadry prowadzącej zajęcia na kierunku logistyka w pełni umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia, gdyż kadra reprezentuje obszary wiedzy wyraźnie związane z zakresem merytorycznym kierunku logistyka to jest: zarządzanie logistyczne, zarządzanie łańcuchem dostaw, ekologistka, informatyka w zarządzaniu logistycznym, logistyczna obsługa klienta, systemy informatyczne w logistyce, logistyka odpadów komunalnych

4.2) . Wydział spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego .Do minimum kadrowego zaliczono 17 osób, w tym 6 samodzielnych pracowników nauki i 11 doktorów. Dorobek naukowy oraz kwalifikacje dydaktyczne kadry pozwalają na właściwą realizację procesu dydaktycznego i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

4.3) Polityka kadrowa prowadzona przez władze Uczelni i ocenianego Wydziału Zarządzania jest transparentna i sprzyja rozwojowi naukowemu i podnoszeniu kwalifikacji przez kadrę naukowo-dydaktyczną, która ma możliwość prowadzenia badań naukowych, udziału w wymianie z partnerskimi uczelniami za granicą i przygotowywania prac awansowych. Wymierną ilustracją prowadzonej polityki kadrowej jest uzyskanie w roku 2012 przez Wydział praw do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Infrastruktura dydaktyczna obejmuje 44 sale dydaktyczne i 4 sale audytoryjne, 12 pracowni komputerowych wyposażonych w 238 komputerów, 4 specjalistyczne laboratoria (RFID „Wirtualne przedsiębiorstwo”, laboratorium metrologii laboratorium automatyzacji i robotyzacji procesów produkcyjnych oraz laboratorium ergonomii i kształtowania środowiska pracy).

Pracownicy Wydziału Zarządzania mają do dyspozycji 195 komputerów stacjonarnych, 162 komputery przenośne – wszystkie z dostępem do Internetu w postaci łącza stałego lub Wi-Fi, 185 drukarek, 18 skanerów, 36 projektorów multimedialnych, 40 rzutników folii, 4 ekrany stałe i 7 przenośnych.

Na podkreślenie zasługuje nowoczesne laboratorium systemu ComAx RFID wyposażone w bramkę RFID służącą automatycznej identyfikacji kodów. Sprzęt taki posiadają nieliczne uczelnie w kraju. Z kolei spośród szeregu licencjonowanych programów edukacyjnych warto zaznaczyć, że na zajęciach na kierunku *logistyka* wykorzystywany jest pakiet do modelowania i symulacji przepływu materiałów - Dosimis-3, który jest interaktywnym, obiektowym i graficznym symulatorem pracującym w środowisku Windows lub UNIX. Program ten umożliwia symulację działania systemów przepływu materiałów. Symulacja procesów może odbywać się interaktywnie w sposób graficzny na ekranie monitora. Racjonalne umiejscowienie standardowych elementów takich jak: źródła, zakończenia, stacje robocze, buforów czy urządzenia i pojazdy transportowe odbywa się poprzez menu zbliżone graficznie do programów pakietu Windows. Podczas realizacji eksperymentu symulacyjnego, modułom obejmującym kilka wejść lub wyjść można przypisywać konkretne strategię lokalne FIFO, LIFO czy minimalnego wykorzystania. Dzięki modułowej budowie praktycznie nie ma ograniczeń, co do zakresu i rozmiaru symulacji. Różne poziomy kontroli pozwalają użytkownikowi definiować przerwy, awarie, czy brak pracownika na stanowisku roboczym. Przyjęcie odpowiednich założeń pozwala na obejmowanie procesem symulacji obszarów szerszych niż obszar przedsiębiorstwa. Symulacja przepływu materiałów może być niezwykle istotnym narzędziem w badaniach i procesie dydaktycznym dotyczących określania efektywności w perspektywie użyteczności czasu.

Studenci Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej mają możliwość korzystania z szerokiej oferty bibliotecznej. Biblioteka Główna, biblioteki wydziałowe oraz specjalistyczne biblioteki instytutów i katedr oferują studentom imponujący księgozbiór (niemal 500 tys. woluminów) obejmujący między innymi prace naukowe wykładowców ocenianej uczelni.

Biblioteka Główna wyposażona jest w 94 komputery posiadające dostęp do Internetu. 54 spośród nich jest dostępnych dla czytelników, w tym 5 posiadających specjalną klawiaturę i powiększalnik pisma dla osób słabo widzących.

Biblioteka oferuje studentom i wykładowcom dostęp do bazy bibliograficznej pracowników Wydziału Zarządzania. Biblioteka Politechniki dysponuje bowiem bazami zawierającymi pełne teksty opracowań naukowych.

W ramach Biblioteki Głównej funkcjonują cztery czytelnie: Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism, Czytelnia Oddziału Informacji Naukowej, Czytelnia Zbiorów Specjalnych. Biblioteka systematycznie zwiększa swoje księgozbiory oraz dostosowuje godziny pracy do potrzeb studentów. Studenci mają dostęp do komputerów również poza godzinami zajęć.

Poniżej zamieszczono kilka liczb ilustrujących jak ważna jest rola biblioteki w procesie kształcenia studentów:

- liczba wypożyczeń książek wyniosła w 2011 roku 68804,
- liczba prenumerowanych czasopism zawiera 54 tytuły czasopism polskich oraz dostęp do 120 tytułów czasopism zagranicznych,
- liczba artykułów pobranych z bazy EMERALD oscyluje wokół 1200-1500 rocznie,
- liczba odwiedzin Biblioteki Wydziału Zarządzania wyniosła w 2011 roku 17370 (najwięcej w styczniu – 2397), z czego 15907 odwiedzin dotyczyło studentów a 1046 pracowników P.Cz.

Biblioteka świadczy także usługi informacji naukowej. Studenci oraz pracownicy uczelni mają na miejscu dostęp do Internetu, dostęp on-line do komputerowych baz danych, badań patentowych oraz konsultacji w zakresie badań literatury patentowej i normalizacyjnej. Biblioteka dysponuje bazami własnymi BIBLIO, GROM, SYNABA, SYMPO oraz oferuje dostęp do pełnotekstowych baz danych: ESPACE PRECES, ELSEVIER, EBSCO, SPRINGER, NATURE, SCIENCE, EMERALD MANAGEMENT. Ponadto w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki zapewnia dostęp do platformy WEB OF KNOWLEDGE.

Uczelnia zapewnia studentom również dostęp do katalogów informacyjnych, harmonogramów zajęć, informacji dotyczących organizacji zajęć dydaktycznych, harmonogramów sesji egzaminacyjnej, nazwisk osób prowadzących poszczególne przedmioty, terminów konsultacji z wykładowcą drogą mailową, itp.

Baza wspomagająca kształcenie

1. Laboratorium wirtualne przedsiębiorstwo oparte na technologii RFID – służące do identyfikacji produktów drogą radiową,
2. Darmowa wersja programu SAP (obecnie renegocjacja umowy w zakresie warunków korzystania).
3. Darmowe oprogramowanie logistyczno-transportowe np. Logware
4. Wykorzystanie standardowych narzędzi MS Office (solver), oprogramowanie statystyczne (Statistica, Gretl)

Studenci doceniają dobrą bazę dydaktyczną Wydziału. Budynek jest nowy, sale przestronne i dobrze wyposażone. Pracownie komputerowe są wyposażone w dobrej jakości sprzęt komputerowy. Laboratoria specjalistyczne zostały ocenione przez studentów jako niezwykle interesujące i świetnie wyposażone. Jedyne zarzut jaki się pojawił pod ich adresem to zbyt mała liczba laboratoriów specjalistycznych.

Studenci dobrze ocenili zasoby biblioteczne, lecz przyznali zarazem, iż nie często z niej korzystają.

Praktyki zawodowe realizowane są w czterotygodniowym wymiarze. Wybór zakładu, w którym odbywa się praktyka uzależniony jest od problematyki pracy dyplomowej. Pełnomocnik dziekana do spraw praktyk stara się ponadto, o ile to możliwe, by kierować studentów do zakładów położonych blisko ich miejsca zamieszkania. Uczelnia posiada bogatą i stale uzupełnianą bazę przedsiębiorstw transportowych i spedycyjnych oraz zaprzyjaźnionych instytucji i urzędów samorządowych, do których studenci kierowani są na praktyki dyplomowe.

Biuro Karier nie posiada zbyt wielu ofert dla studentów kierunku *logistyka*. W internetowej bazie pracy i praktyk znalazła się zaledwie jedna oferta stażu skierowana do logistyków.

Raport samooceny nie zawiera informacji na temat planowanych nakładów na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury naukowo-dydaktycznej. Rozmowa z władzami Wydziału pozwala sądzić iż potrzeby dydaktyczne wydziału znajdują pełne zrozumienie u władz uczelni o czym świadczy między innymi stan laboratoriów logistycznych. Planowany jest dalszy rozwój bazy laboratoryjnej.

Infrastruktura dydaktyczna Uczelni jest dobrze przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynkach znajdują się windy ułatwiające poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich. Nie istnieją również ograniczenia w postaci wysokich progów czy wąskich korytarzy i wejść, dlatego studenci mogą bez trudności dotrzeć do każdej sali wykładowej. Uczelnia poza przystosowaniem dla osób z niepełnosprawnością ruchową, posiada również udogodnienia dla studentów niewidomych (m.in. Nakładki klawiaturowe z alfabetem Braille). Biblioteka posiada 5 stanowisk komputerowych przeznaczonych dla osób z wadami wzroku.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna (specjalistyczne pracownie i oprogramowanie) i naukowa (zasoby biblioteczne) jest bardzo dobrze dostosowana do procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów i w pełni pozwala na prowadzenie badań naukowych i osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe w postaci grantów i projektów własnych a także zamawianych projektów są ściśle związane tematycznie z obszarem kształcenia logistycznego. Wydział Zarządzania P.Cz. posiada kategorię III B wynikającą z oceny parametrycznej. Oprócz realizowanych do końca 2011 roku badań własnych pracownicy naukowo-dydaktyczni realizują badania statutowe, projekty unijne, granty, programy badawcze i badania zlecone. Źródłem finansowania ponoszonych nakładów są środki budżetowe z MNiSW, fundusze unijne i środki pozyskane od podmiotów zlecających przeprowadzenie badań. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *logistyka* realizowali w 2011 roku badania statutowe poświęcone informatycznemu wspomaganiu zarządzania logistycznego, bezpośrednim inwestycjom międzynarodowym, roli monitoringu ekonomicznego w zarządzaniu przedsiębiorstwem, determinantom sukcesu marketingowego przedsiębiorstwa na rynku krajowym i międzynarodowym i innym problemom badawczym. Wspólnym mianownikiem projektów badawczych jest analiza konkurencyjności i innowacyjności rozwiązań logistycznych. Ponadto w raporcie samooceny przedstawiono wykaz 13 prac badawczych zrealizowanych w latach 2007-2011. Pracownicy Wydziału Zarządzania angażowali się także do prac zleconych obejmujących wykonanie ekspertyz i przeprowadzenie szkoleń.

W badania naukowe włączani byli także studenci. Pokłosem ich prac jest między innymi IV Międzywydziałowe Seminarium Kół Naukowych wraz ze zbiorem 23 referatów, opublikowanych w Seriach Konferencyjnych nr 68. Autorami bądź współautorami byli studenci kierunku *logistyka*. Zespół oceniający bardzo dobrze ocenia umożliwianie studentom Wydziału, w tym kierunku *logistyka*, prac badawczych i publikowanie ich efektów.

Uczelnia prowadzi zakrojoną na szeroką skalę współpracę z wiodącymi przedsiębiorstwami logistycznymi. Studenci mają możliwość uczestniczenia w cyklicznie specjalnie organizowanych wykładach otwartych i konferencjach naukowych z udziałem kadry menadżerskiej największych krajowych i zagranicznych firm logistycznych. Studenci doceniają tego typu spotkania z praktykami biznesu, jako cenną formę pogłębiania wiedzy.

Dzięki środkom finansowym z funduszy unijnych, dotacji Ministerstwa i wpływów z badań zleconych uzyskanych na realizację poszczególnych projektów badawczych możliwe jest nie tylko finansowanie uczestnictwa w konferencjach naukowych, ale również finansowanie zakupu specjalistycznych urządzeń stanowiących nowoczesne wyposażenie pracowni i laboratoriów służących procesowi kształcenia na kierunku *logistyka*..

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Kadra akademicka Wydziału Zarządzania wykazuje bardzo dużą aktywność naukowo-badawczą a władze ocenianej jednostki podejmują szereg wysiłków na rzecz popularyzacji dorobku publikacyjnego młodej kadry naukowej. Realizowane badania i projekty podnoszą wiedzę i doświadczenie pracowników i wpływają pozytywnie na jakość kształcenia. Studenci biorą udział w pracach naukowych a efekty tych prac zostały opublikowane.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Rekrutację na studia przeprowadza i decyzję o przyjęciu podejmuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Podstawą decyzji o przyjęciu na studia (z wyjątkiem studiów drugiego stopnia), jest wskaźnik rekrutacyjny uzyskany na podstawie wyników z egzaminu maturalnego z następujących przedmiotów: matematyka, język polski, język obcy nowożytny, dodatkowy przedmiot klasyfikacyjny. Dla kierunku *logistyka* jest to do wyboru: geografia, historia lub wiedza o społeczeństwie. Dla kandydatów na studia, absolwentów z tzw. "starą maturą", wskaźnik rekrutacyjny uzyskuje się z przeliczenia wybranych ocen końcowych przedmiotu ze świadectwa ukończenia szkoły (matematyka, język polski, język obcy nowożytny - w przypadku dwóch języków będzie brana ocena lepsza) oraz oceny korzystniejszej z jednego z dodatkowych przedmiotów klasyfikacyjnych. Na studia drugiego stopnia kandydatów kwalifikuje się na podstawie konkursu dyplomów. Jako dodatkowe kryterium Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna może przyjąć wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Należy stwierdzić, że omawiane zasady nie odbiegają od standardów wymaganych przez wyższe uczelnie w Polsce i nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

Zgodnie z systemem bolońskim na II stopień studiów mogą być przyjmowani absolwenci I i II stopnia innych kierunków studiów. Dla wszystkich osób, które nie ukończyły studiów *Logistyka* na poziomie I stopnia przewidziano kurs wyrównawczy z następujących przedmiotów: podstawy rachunkowości, podstawy zarządzania, podstawy ekonomii, matematyka, a także logistyka i zarządzanie łańcuchem dostaw oraz *logistyka* produkcji, zaopatrzenia i dystrybucji.

Obecnie na I roku studiów II stopnia przeważają absolwenci kierunku *logistyka*. Wśród absolwentów innych kierunków znajdują się absolwenci zarządzania (19 osób), zarządzania i inżynierii produkcji (9 osób), stosunków międzynarodowych (3 osoby),

matematyki (2 osoby), ekonomii (2 osoby), informatyki i ekonometrii, administracji i filologii (po jednej osobie). Wszystkie one uczestniczyły w kursie wyrównującym.

7.2).

Opis efektów kształcenia jest różny. Dotyczy to zarówno efektów ogólnych dla studiów I jak i II stopnia, a także dla poszczególnych specjalności. System oceny studenta jest nastawiony na proces uczenia się a jego ogólne zasady określa Regulamin studiów. W opisach przedmiotów wymagania zostały wystandaryzowane, stosownie do skali ocen. Studenci stwierdzili, iż egzaminy sprawdzają tylko to czego nauczyli się na danych zajęciach lub poprzednich.

7.3).

Obowiązujący w ocenianej jednostce system punktów ECTS został skonstruowany i wdrożony zgodnie ze stosownym Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci kierunku *logistyka* mają możliwość uznania uzyskanych punktów ECTS w zagranicznych uczelniach partnerskich.

Uczelnia oferuje wyjazdy zagraniczne w ramach Programu LPP-ERASMUS. Ośrodki zagraniczne współpracujące z Wydziałem Zarządzania P. Cz. dla kierunku *logistyka* to:

1. Katholieke Universitet Leuven (Belgia)
2. Freiberg University (Niemcy)
3. Diesterweg-Gymnasium Plauen (Niemcy)
4. Universidade do Algarve (Portugalia)
5. University of Žilina (Słowacja)
6. University of Economics in Bratislava with seat in Kosice (Słowacja)
7. Technical University of Kosice (Słowacja)
8. Technical University in Zvolen (Słowacja)
9. University of Žilina (Słowacja)
10. Budapest University of Technology and Economics (Węgry)
11. Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem (Czechy)
12. Technical University of Ostrava (Czechy)
13. University of Salford (Wielka Brytania)
14. Central Ostrobothnia University of Applied Sciences Kokkola (Finland)
15. Bilecik University (Turcja)
16. Grup Scolar GRIGORE MOISIL, Deva, Rumunia
17. National College "David Prodan" Cugir (Rumunia)
18. "1 Decembrie 1918" University of Alba Iulia (Rumunia)

Podobnie jak w wielu innych polskich uczelniach zawodowych międzynarodowa wymiana studentów i kadry odbywa się na relatywnie niewielką skalę. Wyjazdy studentów kierunku *logistyka* do zagranicznych ośrodków akademickich dotyczyły w ostatnim okresie następujących Uczelni:

Rok akademicki 2010/2011:

- 1 os. University of Žilina (Słowacja),
- 2 os. University of Economics in Bratislava with seat in Kosice.

Rok akademicki 2011/2012:

- 2 os. Katholieke Universitet Leuven (Belgia),
- 2 os. Freiberg University (Niemcy),
- 1 os. Universidade do Algarve (Portugalia).

Z kolei jeśli chodzi o przyjazdy studentów zagranicznych w roku akademickim 2011/2012 to oceniany Wydział Zarządzania gościł w sumie 8 studentów z:

- 1 os. Grup Scolar GRIGORE MOISIL, Deva, (Rumunia),
- 1 os. Diesterweg-Gymnasium Plauen (Niemcy),
- 1 os. National College "David Prodan" Cugir (Rumunia),
- 1 os. "1 Decembrie 1918" University of Alba Iulia (Rumunia),
- 4 os. Bilecik University (Turcja).

Studenci są świetnie poinformowani na temat terminów i formalności jakie są związane z wyjazdem na zagraniczną uczelnię. Wszystkie te informacje są zamieszczone na stronach Uczelni, studenci mają do nich pełny dostęp. Nie stwierdzono jakichkolwiek problemów w uznawaniu równoważności przedmiotów realizowanych zagranicą.

Lektoraty, które stanowią ważny czynnik w podejmowaniu decyzji o wyjazdach zagranicznych studentów, zostały przez nich ocenione bardzo dobrze. Zwłaszcza specjalistyczne słownictwo na lektoratach z języka angielskiego.

Mimo pozytywnej oceny wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wskazane jest podejmowanie dalszych działań w stronę upowszechnienia zagranicznej mobilności studentów oraz poszerzenia oferty zajęć dydaktycznych prowadzonych w języku angielskim.

Analizując wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię należy także podkreślić pozytywne nastawienie władz Wydziału Zarządzania do Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) i Indywidualnego Toku Studiów (ITS), o które studenci ubiegają się z powodów materialnych, rodzinnych, losowych i innych. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę IOS-ów i ITS-ów przyznanych studentom kierunku *logistyka* w latach 2007-2011

System Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) i Indywidualnego Toku Studiów (liczba pozytywnych decyzji wydanych przez władze dziekańskie)

KIERUNEK	TRYB STUDIÓW	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
1) IOS						
<i>Logistyka</i>	Stacjonarne I stopnia	-	-	51	18	37
<i>Logistyka</i>	Stacjonarne II stopnia	-	-	-	-	11
<i>Logistyka</i>	Niestacjonarne I stopnia	-	-	-	6	6
<i>Logistyka</i>	Niestacjonarne II stopnia	-	-	-	-	5
2) ITS						
<i>Logistyka</i>	Stacjonarne I stopnia	-	-	-	5	5

7.4).

Na Wydziale Zarządzania działa 17 kół naukowych a liczba ich członków pokazana została w tabeli.:

L.p.	KOŁO NAUKOWE	2007 /2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
1	INFORMATYK	24	24	19	19	19
2	PROMOTOR JAKOŚCI	24	24	30	33	33
3	MŁODZI PRZEDSIĘBIRCY	15	15	16	16	16
4	BUCHALTER	27	27	29	36	36
5	INNOWATOR	19	19	18	18	18
6	PER PEDES & YETI	33	35	38	38	40
7	MERKURY	16	16	17	17	17
8	BEZPIECZNY KRĄG	24	24	24	29	29
9	LOGISTYK	22	22	23	23	23
10	MSP	-	-	18	22	22
11	MACRO KNOW	-	-	19	19	19
12	BIZNESS- NET	-	-	-	19	19
13	HOMEOSTICUS	-	-	-	13	29
14	MENADZER NIERUCHOMOŚCI	-	-	-	22	37
15	BANKOWIEC XXI WIEKU	-	-	-	-	18
16	ANALITYK SAMORZĄDOWY	-	-	-	-	36
17	METAMORFOZY	-	-	-	-	11

Liczba studentów należących do kół naukowych na Wydziale Zarządzania w latach 2007-2011 jest imponująca i świadczy o skutecznym aktywizowaniu studentów przez nauczycieli akademickich i władze Uczelni.

Politechnika Częstochowska zapewnia kołom naukowym pomoc finansową, wsparcie i przede wszystkim pomoc naukową. Studenci mogą w ramach kół korzystać ze specjalistycznego oprogramowania i sal dydaktycznych oraz konferencyjnych.

Dofinansowanie kół naukowych na wydziale zarządzania w latach 2007-2011 w zł

Rok	Kwota ogółem	Kwota przypadająca na jedno koło naukowe
2007	11 670,00	897,70
2008	11 670,00	1 060,90
2009	16 041,63	1 233,97
2010	15 714,27	1 122,44
2011	19 090,80	1 122,98

Wśród najważniejszych konferencji Kół Naukowych organizowanych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej należy wymienić:

- 16.XII.2010 - IV Międzywydziałowe Seminarium Kół Naukowych – najlepsze prace zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych
- 16.XII.2011 - V Międzywydziałowe Seminarium Kół Naukowych, współorganizatorem było Koło Naukowe Analityk Samorządowy Wydziału Zarządzania,

Studenci bardzo dobrze oceniają swój kontakt z kadrą naukową – dydaktyczną i wskazują na bardzo dobry kontakt z wykładowcami. Prowadzący zajęcia są otwarci na ich sugestie i propozycje związane ze sposobem prowadzenia zajęć, organizację terminów dyżurów, konsultacji, itp.

Politechnika Częstochowska zapewnia studentom dostęp do pomocy naukowych takich jak podręczniki, skrypty, materiały w wersji elektronicznej, w tym e-learning. Uczelnia upublicznia aktualizowane programy studiów, wykaz prowadzonych specjalności, sylabusy, informacje dotyczące harmonogramu roku akademickiego, informacje na temat zasad dopuszczenia studentów do egzaminów semestralnych, egzaminu dyplomowego, a także aktualne plany zajęć i wykaz terminów dyżurów wykładowców. Studenci mają zapewniony także dostęp do materiałów dydaktycznych, a w ramach wirtualnego dziekanatu mogą załatwić różne sprawy związane z administracyjną obsługą studenta. Studenci pozytywnie oceniają możliwości korzystania z opisywanej platformy e-learningowej.

Sylabusy do zajęć zostały opracowane w sposób jednolity i zawierają informacje o:

- nazwie przedmiotu, wymiarze zajęć i nazwisku wykładowcy,
- celach przedmiotu,
- wymaganiach wstępnych w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji,
- zakładanych efektach kształcenia,
- treściach programowych,
- narzędziach dydaktycznych, sposobach oceny,
- obciążeniu studenta godzinami kontaktowymi i pracą własną,
- literaturze podstawowej i uzupełniającej,
- macierzy ilustrującej realizację efektów kształcenia,
- formach oceny studenta,
- innych przydatnych informacjach o przedmiocie.

Stopień zaawansowania prac do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji można uznać za wyróżniający. Sylabusy opracowane według nowych wymogów zostały opracowane w czterech obszernych kilkusetstronicowych tomach dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia kierunku *logistyka*.

Najważniejszym elementem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest możliwość udziału w licznych Kołach Naukowych, możliwość podjęcia badań naukowych a następnie opublikowania ich efektów. Taki dorobek studenta może ułatwić podjęcie pracy zawodowej jak również podjęcie studiów III stopnia. Również wymiana międzynarodowa czyni studia atrakcyjnymi, daje możliwość poznania innych kultur, warunków studiowania, poziomu nauczania.

Ekspert – student,

Przyznawanie świadczeń z Funduszu Pomocy Materialnej nie budzi żadnych zastrzeżeń. Decyzje są konstruowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie występują opóźnienia w wypłacie świadczeń. Dokumentacja jest całkowicie przejrzysta, regulaminy i zasady przyznawania są jawne i ogólnodostępne (gablota na korytarzu oraz strona www). Komisja Stypendialna składa się z przedstawicieli studentów oraz pracowników Wydziału.

Zasady przyznawania stypendium rektorskiego zostały niedawno sformułowane. Jest ono przyznawane studentom, którzy uzyskają najwięcej punktów w rankingu składającym się z kilku kategorii (średnia, osiągnięcia naukowe, osiągnięcia sportowe, osiągnięcia artystyczne, działalność organizacyjna). Wagi punktowe dla poszczególnych osiągnięć ulegną weryfikacji i ewentualnym poprawkom po zakończeniu pierwszego cyklu przyznawania stypendium rektorskiego.

Istnieją stypendia dla studentów ufundowane przez Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Częstochowskiej oraz przez poszczególne firmy, które chcą zapewnić sobie dobrych pracowników jak najwcześniej. M.in. firma Bumar oferuje studentom stypendia w zamian za zobowiązanie się do podjęcia pracy w niej po ukończeniu studiów. Studenci kierunku *logistyka* jednakże dotychczas nie skorzystali z tych możliwości.

Informacje o wszelkiego rodzaju stypendiach, zapomogach i kredytach studenckich są dostępne na podstronie www.Uczelni poświęconej tylko i wyłącznie tym zagadnieniom.

Studenci dobrze ocenili jakość mieszkania w akademikach. Są one częściowo świeżo wyremontowane, posiadają odpowiednie zaplecze socjalno-bytowe. Osiedle akademickie jest obdarzone sporą autonomią w ramach Uczelni. Jest zarządzane przez Radę Miasteczka Akademickiego w skład której wchodzi studenci, nauczyciele akademicy, pracownicy administracji Uczelni.

Studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym wypowiedzieli się na wiele zadawanych pytań dotyczących warunków rozwoju naukowego, zawodowego, kulturowego oraz wsparcia materialnego. W świetle tych wypowiedzi można stwierdzić iż; Zaplecze gastronomiczne w budynkach i w pobliżu budynków zostało ocenione jako bardzo dobre oraz w zakresie możliwości finansowych studentów.

Samorząd Studentów ma zapewnione środki na działalność na poziomie uczelnianym. Wydziałowe samorządy mogą korzystać z tych środków poprzez przyznanie dotacji przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Wydział Zarządzania otrzymuje także dodatkowe wsparcie finansowe ze strony władz dziekańskich, co powoduje iż np. wyjazdy naukowe (np. Burza Mózgów Kół Naukowych), czy integracyjne są dla studentów dostępne w bardzo niskich cenach bądź bez jakichkolwiek opłat. Ponadto Wydział zapewnił Samorządowi lokal oraz wyposażenie biura (komputer, drukarka itd.). Dzięki tak silnemu wsparciu Samorząd działa bardzo prężnie na rzecz środowiska akademickiego co jest doceniane przez studentów i pracowników Wydziału.

W Politechnice Częstochowskiej istnieje możliwość doksztalcania się na specjalistycznych kursach poza tokiem zajęć regularnych. Często są organizowane warsztaty, szkolenia, czy też wyjścia do zakładów pracy. Studenci bardzo wysoko oceniają przydatność takich zajęć, bowiem są dzięki nim znacznie bardziej konkurencyjni na rynku pracy oraz nabywają cenne umiejętności praktyczne.

Dziekanat został oceniony przez studentów jako sprawnie działający w ramach Wydziału. Zastrzeżeniem jest jednak komunikacja między dziekanatem Wydziału Zarządzania, a dziekanatami innych Wydziałów Politechniki Częstochowskiej. Przepływ informacji jest słaby, co powoduje niepotrzebne konflikty i problemy dla studentów.

Prowadzący zajęcia po pierwszym tygodniu zajęć ustalają terminy konsultacji, które zazwyczaj są minimum raz w tygodniu (wielu ustala dwa terminy w tygodniu). Również za pośrednictwem kontaktu wirtualnego (skype, email) są dostępni dla studentów poza godzinami zajęć. Studenci docenili łatwość i szybkość komunikacji z nauczycielami akademickimi.

Większość studentów doskonale orientuje się w zasadach przyznawania indywidualnej organizacji zajęć. Znaczna ich liczba korzysta z tych możliwości uzasadniając to ogromnymi korzyściami jakie czerpią z takiej ścieżki kształcenia. Indywidualizowanie trybu nauczania pozwala wybranym studentom na szybszy i większy rozwój. Przedmioty fakultatywne oferowane przez Uczelnię, zostały uznane przez studentów za niezwykle interesujące i potrzebne.

Studenci mogą samodzielnie wybrać promotorów i tematy prac dyplomowych. Istnieje możliwość zaproponowania własnego tematu, bądź napisania pracy będącej zamówionym wdrożeniem w firmie zewnętrznej. Studenci doceniają, iż promotorzy mają dla nich bardzo dużo czasu.

Na kierunku *logistyka* działa kilka kół naukowych, których aktywność jest silnie wspierana przez władze dziekańskie. Studenci uważają, że zaangażowanie w prace naukowe koła, skutkuje lepszymi wynikami na studiach oraz nabyciem wielu dodatkowych umiejętności, pożądanych na rynku pracy. Zdecydowana większość studentów wybrała ten kierunek ze względu na dobre perspektywy zatrudnienia po nim i w związku z tym tylko niewielka grupa jest zainteresowana dalszym pogłębianiem wiedzy na studiach III stopnia.

Studenci narzekali na działalność Biura Karier. Uważają, że jest ukierunkowane wyłącznie na studentów kierunków inżynierskich. Brakuje ofert praktyk, staży i pracy w bazie Uczelni dla studentów kierunku *logistyka*. Kursy i szkolenia organizowane przez Biuro Karier są natomiast ukierunkowane tylko na jedną gałąź zarządzania – Public Relations i Human Resources. Brakuje specjalistycznych szkoleń uzupełniających edukację logistyków.

W Uczelni działa bardzo prężnie koło naukowe FENIKS, które zrzesza osoby niepełnosprawne. Jego celem jest integracja osób niepełnosprawnych z pozostałymi studentami oraz dbanie o rozwój infrastruktury ułatwiającej studiowanie studentom niepełnosprawnym. Jednym z takich udogodnień jest system studiowania na odległość OKNO. Przejrzysty i łatwy w obsłudze interfejs jest bardzo chwalony przez studentów korzystających z niego.

W świetle spotkania ze studentami, rozmowy z przedstawicielami Samorządu i Kół Naukowych, zebranej dokumentacji można uznać iż studenci wyrażali wysoki poziom zadowolenia z warunków studiowania, wsparcia naukowego i dydaktycznego a także materialnego władz uczelni i wydziału.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Zasady rekrutacja na I oraz na II stopień studiów są zgodne z wymaganiami stawianymi przez wyższe uczelnie w Polsce. Istotnym wyróżnikiem jest wprowadzenie kursu wyrównawczego dla wszystkich absolwentów kierunków innych niż logistyka, którzy zostali przyjęci na II stopień studiów.

7.2) System oceny studenta jest nastawiony na proces uczenia się. W opisach przedmiotów wymagania zostały wystandaryzowane, stosownie do skali ocen.

7.3) Studenci mają możliwość odbycia części kształcenia w partnerskich uczelniach zagranicznych. Współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany kadry i studentów sprzyja uzyskaniu zakładanych efektów kształcenia.

7.4) Uczelnia wspiera studentów w procesie indywidualizacji kształcenia. System opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonuje na Uczelni w bardzo dobry sposób.

Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1).

Jednym z głównych warunków wysokiej jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania jest realizacja założeń Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. System ten obejmuje cały proces kształcenia studenta na wydziale, odnoszący się do głównych

czynników, mających wpływ na jego właściwy przebieg i wysoką jakość. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania jest zbieżny z międzynarodowymi standardami określonymi m.in. w Deklaracji Bolońskiej, zgodny z założeniami systemu szkolnictwa wyższego w Polsce oraz typowymi rozwiązaniami stosowanymi w uczelniach Unii Europejskiej, zgodny z założeniami systemu zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej (Uchwałą Nr 192/2007 Senatu PCz. z dnia 21.11.2007 r.). Ponadto system ten jest skorelowany z innymi działaniami w obszarze szeroko pojętego kształcenia, zharmonizowany z podstawowymi obowiązkami kadry akademickiej oraz osób związanych z zarządzaniem wydziałem, uczelnią i całym procesem kształcenia, jawny i przejrzysty w odniesieniu do warunków i sposobów premiowania działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia.

Integralną częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości kształcenia są następujące komisje:

- Wydziałowa komisja ds. jakości kształcenia,
- Wydziałowa komisja nauki,
- Wydziałowa komisja dydaktyczna,
- Wydziałowa komisja ds. przeprowadzenia ankiet oceniającej nauczycieli akademickich wśród studentów,
- Wydziałowa komisja ds. wyboru w drodze losowania prac dyplomowych do weryfikacji w procedurze antyplagiatowej,
- Międzywydziałowa komisja ds. oceny nauczycieli akademickich.
- Wydziałowy zespół ds. krajowych ram kwalifikacji.

System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK) został wprowadzony Uchwałą Nr 192/2007 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 21 listopada 2007 r. Opracowano założenia systemu oraz obszary jego działania, tj. organizacja systemu studiów, plany studiów i programy nauczania, organizacja i realizacja procesu dydaktycznego, kadra biorąca udział w procesie kształcenia, studenci. System ten opierał się na systemach wydziałowych, które realizują zadania w wyżej wymienionych obszarach. System wydziałowy funkcjonował na podstawie działań podejmowanych w następujących obszarach: struktura studiów, plany studiów i programy kształcenia, kadra nauczająca, warunki realizacji zajęć dydaktycznych oraz warunki studiowania. Wydziałowy system był zatwierdzany uchwałą Rady Wydziału, a zagadnienie jakości kształcenia było omawiane na rocznych posiedzeniach Rady Wydziału. Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą Rektor powołuje Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia na okres kadencji, w skład którego wchodzi: Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, pełnomocnicy wydziałowi, kierownicy Studium Języków Obcych, Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli. Do zadań Zespołu należy całokształt spraw związanych z funkcjonowaniem systemu: koordynowanie prac związanych z wdrażaniem systemu na poszczególnych wydziałach, nadzór nad prawidłową realizacją, nadzór nad funkcjonowaniem ECTS, okresowy przegląd programów pod kątem ich zgodności ze standardami, sprawozdania i raporty dla Rektora i Senatu. Wydziałowy Pomocnik ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia inspirowuje i koordynuje działania mające na celu podnoszenie poziomu kształcenia, odpowiada za wdrażanie i realizację Wydziałowego Systemu i działa na podstawie planu pracy zaakceptowanego przez Radę Wydziału. Powyższe zadania realizuje przez: koordynację i kontrolę prawidłowości realizacji procesu oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz zasięgania opinii absolwentów, koordynację procesu hospitacji zajęć dydaktycznych, prowadzenie bieżącej kontroli realizacji zaakceptowanego planu zapewnienia jakości kształcenia i sporządzanie raportu oceniającego efekty przeprowadzonych działań, sporządzanie corocznego raportu o stanie jakości kształcenia na wydziale, prezentację raportu na posiedzeniu Rady Wydziału wraz z wnioskami mającymi na celu podnoszenie jakości

kształcenia w okresie do następnej oceny, przekazanie corocznego raportu o stanie jakości kształcenia dla Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W związku z nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 18 marca 2011 r. oraz wejściem w życie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej, Władze Wydziału podjęły działania mające na celu wdrożenie nowego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Opracowano szereg procedur, które są na etapie wdrażania. Są to:

- PS-1. Procedura monitorowania standardów kształcenia i KRK
- PS-2. Procedura ocena procesu kształcenia
- PS-3. Procedura sprawdzania treści poszczególnych przedmiotów z efektami kształcenia
- PS-4. Procedura badań ankietowych realizacji procesu dydaktycznego
- PS-5. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-6. Procedura organizacji i zaliczania praktyk zawodowych
- PS-7. Procedura - ankietyzowania interesariuszy zewnętrznych pracodawców
- PS-8. Procedura przechowywania prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych, przejściowych oraz projektów na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-9. Procedura przygotowania prac inżynierskich, licencjackich i magisterskich realizowanych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-10. Procedura przeciwdziałania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-11. Procedura przyznawania pomocy materialnej na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-12. Procedura przyznawania nagród i wyróżnień
- PS-13. Procedura upubliczniania informacji o programach studiów, efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
- PS-14. Procedura przeprowadzenia badań ankietowych dotyczących oceny całego toku studiów

Wyszczególnione procedury są już przestrzegane, a w chwili obecnej trwają działania zmierzające do weryfikacji systemu i jego poszczególnych procedur na bazie audytu wewnętrznego. Na przykład zgodnie z procedurą zawartą w wewnętrznym systemie jakości, archiwizowanie prac przejściowych trwa 2 lata. Prace są składane w magazynie, odpowiednio opakowane i opisane. Procedura oceny procesu kształcenia składa się z: wyników weryfikacji efektów kształcenia oraz planów poszczególnych przedmiotów, analizy zgodności programu kształcenia z efektami kształcenia, oceny planów studiów, realizowanego systemu punktowego ECTS, wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych, wymagań stawianych pracom dyplomowym, realizacji praktyk zawodowych, wyników badań ankietowych dotyczących oceny całego toku studiów oraz realizacji procesu dydaktycznego. Procedurę tę przeprowadza Wydziałowa Komisja ds. jakości kształcenia oraz Uczelniana Komisja ds. jakości kształcenia, a nadzór nad sposobem jej realizacji sprawuje: Dziekan, prodziekan, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz kierownicy jednostek organizacyjnych Wydziału Zarządzania. Procedura stałego monitorowania standardów kształcenia i krajowych ram kwalifikacji jest realizowana przez kierowników kierunków przy współpracy dziekana, prodziekanów, kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału oraz koordynatorów ds. KRK. W ramach procedury sprawdzania treści poszczególnych przedmiotów z efektami kształcenia, powołana przez Dziekana, Komisja ds. sprawdzania treści poszczególnych przedmiotów z efektami kształcenia sprawdza prace egzaminacyjne, zaliczeniowe, przejściowe i projekty pod względem dostosowania efektów kształcenia z danego przedmiotu

do treści zawartych w danym egzaminie, zaliczeniu lub projekcie. W skład Komisji wchodzi: osoba z minimum programowego danego kierunku, kierownik jednostki organizacyjnej Wydziału oraz prodziekan ds. nauczania. Natomiast proces sprawdzania końcowych efektów kształcenia obejmuje sposób przygotowania prac dyplomowych i ich zgodność z kierunkami kształcenia. Kolejną z przyjętych procedur dotyczy badań ankietowych realizacji procesu dydaktycznego, w ramach której studenci odpowiadają na pytania dotyczące programu nauczania, kadry nauczającej, organizacji procesu kształcenia i osiągniętych efektów kształcenia. Wyniki badań są przedstawiane nauczycielom akademickim, a działania w przypadku oceny negatywnej podejmuje prodziekan ds. nauczania. Procedura organizacji i zaliczania praktyk zawodowych ma na celu weryfikację efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk i obejmuje procesy wyboru miejsca praktyk, organizacji ich przebiegu oraz zaliczenia studenckich praktyk zawodowych. Inne z przyjętych procedur dotyczą badań ankietowych, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ankietyzacji pracodawców, którzy zatrudniają absolwentów Wydziału Zarządzania. Ankietyzacja pracodawców ma na celu weryfikację efektów kształcenia na rynku pracy oraz ocenę zgodności nauczania z wymaganiami i oczekiwaniami pracodawców. Przeprowadzeniem ankietyzacji zajmuje się, powołana przez Dziekana, Komisja ds. przeprowadzania ankiet wśród pracodawców. Badanie ankietowe przeprowadzane jest corocznie, ma charakter anonimowy i dobrowolnie w nim uczestniczą podmioty zatrudniające absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Do badania ankietowego wykorzystuje się bazę podmiotów Biura Karier, bazę Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, bazę podmiotów przyjmujących studentów Wydziału Zarządzania na praktyki (baza tworzona jest według kierunków), bazę podmiotów Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości, bazę podmiotów współpracujących z Wydziałem Zarządzania. Po dokonaniu ankietyzacji sporządzany jest pisemny raport zawierający wyniki oraz wnioski z przeprowadzonego badania. Raport ten przekazywany jest Dziekanowi, Prodziekanom oraz Wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia, która przygotowuje sprawozdanie, celem ciągłego procesu doskonalenia jakości kształcenia. Sprawozdanie Wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia przedstawione jest na posiedzeniu Rady Wydziału oraz przesłane do Uczelnianej komisji ds. jakości kształcenia.

Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Częstochowskiej jest organizacją społeczną o charakterze naukowo-technicznym, którego jednym z celów jest m. in. rozwijanie różnych form opieki nad najmłodszymi absolwentami Politechniki Częstochowskiej rozpoczynającymi pracę zawodową. Realizując swoje zadania statutowe Stowarzyszenie prowadzi stałą współpracę z władzami Uczelni, podejmuje wspólne prace naukowo-badawcze, informuje o kształceniu podyplomowym i doktoranckim oraz o uruchamianiu nowych specjalności, organizuje sesje naukowe, kursy specjalistyczne i doksztalcające, jest płaszczyzną wymiany doświadczeń między Uczelnią a przemysłem oraz między poszczególnymi działami przemysłu, przedkłada władzom wnioski i projekty zmierzających do usprawnienia dydaktyki i współpracy nauki z przemysłem.

Ważnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest wdrożona i stosowana od 2009 r. procedura przeciwdziałania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia. Dziekan powołuje Komisję ds. Wyboru Prac Dyplomowych, która losowo wybrane prace poddaje sprawdzeniu przez program komputerowy Plagiat.pl. Efekt tego działania to identyfikacja nieuprawnionych zapożyczeń w pracy dyplomowej, które nie są samodzielnym opracowaniem studenta. Analiza wskaźników zawartych w raporcie podobieństwa pomaga określić stopień samodzielności pisania pracy dyplomowej. Prace z wykrytymi zapożyczeniami nie są dopuszczane do obrony. Nadzór nad stosowaną procedurą sprawują: Dziekan, Prodziekani i promotorzy prac dyplomowych.

W wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia za jakość kształcenia odpowiedzialni są: Rektor, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz powołany przez Rektora Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia. Na szczeblu Wydziału odpowiada za jakość kształcenia dziekan i Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Wydziałowa oraz Uczelniana Komisja ds. jakości kształcenia, dokonująca oceny procesu kształcenia (efekty kształcenia, plany studiów, system punktowy ECTS, proces dyplomowania, praktyki zawodowe) są nadzorowane przez Dziekan, Prodziekanów, kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału Zarządzania. Monitorowaniem standardów kształcenia i krajowych ram kwalifikacji zajmują się kierownicy kierunków przy współpracy dziekana, prodziekanów, kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału oraz koordynatorów ds. KRK.

Przeprowadzona wizytacja pozwoliła ustalić, iż Studenci kierunku *logistyka* uczestniczą w procesach kształtowania programu studiów oraz w ocenie procesu dydaktycznego poprzez wypełnianie ankiet. Wyniki są opracowywane przez zespół dziekański i następnie referowane oraz analizowane na posiedzeniu Rady Wydziału. Jednak studenci podczas spotkania stwierdzili, iż nie odczuwają skutków ankiet dydaktycznych. Uzasadniali to, iż zazwyczaj już nie interesują się co się dzieje z przedmiotami, z których otrzymali już zaliczenie. Ponadto ankiety wypełnia niewielki procent studentów. Można sformułować wniosek, iż wśród większości studentów brakuje poczucia współodpowiedzialności za proces i jakość kształcenia. Większe uświadomienie wagi tego procesu wśród studentów mogłoby spowodować rzetelniejszy proces ankietyzacji oraz mocniejsze zaangażowanie w zmiany dydaktyczne. Uaktualnienia w programie studiów są wprowadzane dosyć często, (co pokazują protokoły Rad Wydziału) co zapewnia że studenci otrzymują dostęp do najnowszych osiągnięć w dziedzinie logistyki. System praktyk dobrze służy; procesowi dydaktycznemu i został dobrze oceniony przez przybyłych na spotkanie licznych przedstawicieli znaczących firm regionu. Zespół Oceniający uważa iż warto zasięgać opinii wśród przedstawicieli pracodawców na temat oferowanego programu studiów. Pracodawcy na spotkaniu z zespołem oceniającym zgłaszali konkretne postulaty. Na podkreślenie zasługuje świetna współpraca prodziekanów z Samorządem Studentów. Zdaniem zespołu oceniającego studenci powinni zostać włączeni w prace komisji do spraw jakości kształcenia. Zespół oceniający uważa iż wewnętrzny system jakości kształcenia funkcjonuje właściwie. Dokonywane są przeglądy programu studiów co skutkuje dobrym dostosowaniem do oczekiwań rynku pracy, opinie studentów są wykorzystywane przez władze wydziału do obsady zajęć. System powinien być doskonalony w kierunku pomiaru jego efektywności.

Władze Wydziału Zarządzania zapewniają dostęp swoim studentom do aktualnych informacji dotyczących toku studiów. W regularnych odstępach czasu publikowane są aktualne i obiektywne informacje, w ujęciu ilościowym i jakościowym, na temat programów nauczania, efektów kształcenia, organizacji i procedur toku studiów na wszystkich kierunkach studiów oferowanych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. W gablotach informacyjnych zawieszonych we wszystkich obiektach Wydziału Zarządzania oraz przede wszystkim na wydziałowej stronie internetowej (www.zim.pcz.pl) publikuje się informacje dotyczące: programów studiów, specjalności do wyboru na kierunku „logistyka”, efektów kształcenia, sylabusów, standardów przygotowywania prac dyplomowych, warunków dopuszczenia do egzaminu, wyników okresowych badań ankietowych wraz z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonych badań, planów zajęć oraz miejsca i terminów konsultacji wszystkich pracowników Wydziału Zarządzania. Studenci uczestniczący w posiedzeniach Rady Wydziału Zarządzania oraz kołach naukowych i stowarzyszeniach studentów

Politechniki Częstochowskiej informują innych studentów o wszelkich zmianach zachodzących w procesie kształcenia i funkcjonowaniu Wydziału Zarządzania.

8.2

Studenci biorą udział w procesie zapewniania jakości kształcenia poprzez udział w Radzie Wydziału, i różnych Komisjach. Ponadto ich udział w ankietyzacji pozwala na uwzględnienie opinii o procesie dydaktycznym w doskonaleniu jakości kształcenia. Niewątpliwie najbardziej znaczący wpływ na jakość kształcenia ma kadra akademicka oraz władze wydziału. Interesariusze zewnętrzni również uczestniczą w procesie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku *Logistyka*. Współpraca ta odbywa się na ogół za pośrednictwem Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Częstochowskiej. Nie jest ona zbyt szczegółowo sformalizowana. Umowa o współpracę w zakresie praktyk zawodowych oraz prac dyplomowych zawarta została z Hutą Częstochowa.

Udział studentów zarówno w Radach Wydziału jak i Senacie a także w wielu Komisjach na Wydziale i uczelni podnosi poziom świadomości studentów co do ich roli w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Dziekan wydziału poinformował że studenci zabierają głos na Radach wydziału i przekazują swoje opinie, na przykład na temat sekwencji przedmiotów w planach studiów a także punktacji ECTS.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	kadra	infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa
Wiedza	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej obejmuje cały proces kształcenia studenta na wydziale, odnoszący się do głównych czynników, mających wpływ na jego właściwy przebieg i wysoką jakość. Procedury zawarte w systemie są przejrzyste, dostępne i spójne.

8.2) W procesie zapewnienia jakości kształcenia biorą udział nauczyciele akademicki, władze wydziału a także studenci, szczególnie ci, którzy są członkami Rady Wydziału. Studenci powinni zostać włączeni do wszelkich Komisji które współpracują ze społecznością akademicką w celu poprawy jakości kształcenia. Interesariusze

zewnątrzni za pośrednictwem Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Częstochowskiej uczestniczą pośrednio w budowaniu kultury jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	Niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe		X			
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych		X			
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *logistyka* ma pełne możliwości dynamicznego rozwoju. Dorobek kadry akademickiej daje pełne podstawy do doskonalenia jakości kształcenia. Bardzo dobra baza dydaktyczna wspiera realizację procesu dydaktycznego. Należy rozważyć rozwinięcie współpracy z przedstawicielami rynku pracy, aby w pełni dostosować koncepcję kształcenia do oczekiwań rynku pracy.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Wydziału odniosły się do wszystkich uwag ujętych w raporcie powizytacyjnym. Powołano studenta w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiono działania zmierzające do nawiązania sformalizowania współpracy z przedstawicielami rynku pracy, a także efekty działania Biura Karier. Wyjaśniono również, iż zgłoszono na posiedzeniu Senatu problem zmniejszenia liczby grup seminaryjnych.